

Ayın Konusu:

*Türkiye'nin Kıta Sahaneliği
Sorunları ve Mavi Vatan
Doktrininin Stratejik Önemi*

Sayfa 8'de

Ayın Mesleği:

*Kaptanlık Mesleğinin
Tanımı, Yetki ve
Sorumlulukları*

Sayfa 14'te

Büyük Zihinler:

*Osmanlı'nın Deniz İmparatorluğuna
Dönüşmesini Sağlayan Deha:
Barbaros Hayreddin Paşa*

Sayfa 12'de

Rektörümüzden Mesaj

Kıymetli Kırıkkale Üniversitesi Ailesi,

Zaman, takvim yapraklarını Eylül ayına çevirirken yepyeni bir akademik yıla daha başlamış bulunmaktayız. Kampüsümüz yeniden bilgiye, heyecana ve umut dolu adımlara ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor. Kırıkkale Üniversitesi Mezunlar Dergisi'nin bu sayısı da, öğrencilerimizin dönüşüyle birlikte yeniden canlanan üniversite iklimine eşlik ediyor.

Bu sayımızda sizleri, denizlerin derinliklerinden tarihî zaferlere, ahlaki temellerden geleceğe yön veren stratejik vizyonlara uzanan bir düşünce yolculuğuna davet ediyoruz. Çünkü Eylül, Preveze'nin dalga seslerini, âhiliğin bilge nasihatlerini, Barbaros'un yelken açtığı ufukları ve Mavi Vatan'ın çağdaş sorumluluğunu barındıran güçlü bir anlam taşıyor.

Preveze Deniz Zaferi, Akdeniz'in kaderinin değiştiği bir dönüm noktasıdır. Osmanlı donanması, Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa komutasında kazandığı bu zaferle, yüzyıllar boyunca sürececek bir deniz üstünlüğünün temelini atmıştır. Bu zafer, cesaret, strateji, denizciliğe adanmış bir ömür ve inançla yürütülen millet iradesinin somut bir karşılığıdır.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın denizlerde kurduğu bu otorite, bugün Mavi Vatan olarak tanımladığımız deniz yetki alanlarımızın korunması yönündeki millî duruşumuzun da tarihsel zeminini oluşturmaktadır. Denizlerden yükselen bu tarihsel vizyon, çevre politikalarından güvenlik stratejilerine, bilimsel araştırmalardan uluslararası iş birliklerine kadar çok yönlü desteklenmekte ve üniversitelerin entelektüel katkılarıyla sürdürülebilir geleceğin inşasına yön vermektedir.

Eylül ayı aynı zamanda Âhilik Haftası ile birlikte üretimde ahlakı, ticarete adaleti ve toplumda dengeyi öğütleyen büyük bir irfan geleneğini de hatırlatmaktadır. Âhilik; eline, beline, diline sahip olmayı öğütleyen, mesleği ibadet gibi görmeyi benimseyen bir hayat öğretisidir.

Bu öğreti, günümüzün rekabetçi dünyasında etik ilkelerle hareket etmenin ne kadar vazgeçilmez olduğunu bizlere göstermektedir. Üniversitemiz, bu ruhu yaşatmak adına öğrencilerine mesleki becerilerin yanı sıra vicdani duruş, sosyal sorumluluk ve ahlaki hassasiyet kazandırmaya öncelik vermektedir.

Değerli Mezunlarımız,

Sizler, ülkemizin farklı coğrafyalarında Üniversitemizin yankılanan sesi, değer üreten gönüllü elçilerisiniz. Preveze'deki o büyük kararlılık, âhilik anlayışındaki ahlaki derinlik ve Mavi Vatan'daki millî vizyon sizlerin mesleki yaşamınızda yol gösterici ilkelere dönüşmelidir.

Günümüzde bilgiye ulaşmak kolay ancak onu anlamlandırmak, sorumlulukla harmanlamak ve faydaya dönüştürmek esas olanıdır. Sizlerden beklentimiz bulunduğunuz her alanda sadece iş üretmeniz değil, aynı zamanda örnek duruşunuzla topluma yön veren bireyler olmanızdır.

Kıymetli Öğrencilerimiz,

Yeni bir akademik yıla başlarken, sizlerle birlikte yeniden umut tazeliyoruz. Üniversite hayatı, meslek sahibi olmanın ötesinde kimliğinizi inşa ettiğiniz, tarihsel farkındalık kazandığınız ve topluma değer kattığınız bir gelişim sürecidir.

Sizlerin, Barbaros'un vizyonunu, âhiliğin erdemini ve Mavi Vatan'ın bilincini taşıyarak, düşünceyi eyleme dönüştüren gençler

olmanız en büyük arzumuzdur. Bilimle donanmış bir aklın, vicdanla birleştiğinde neleri değiştirebileceğini sizlerle birlikte tekrar tekrar gösterebileceğimize inanıyoruz.

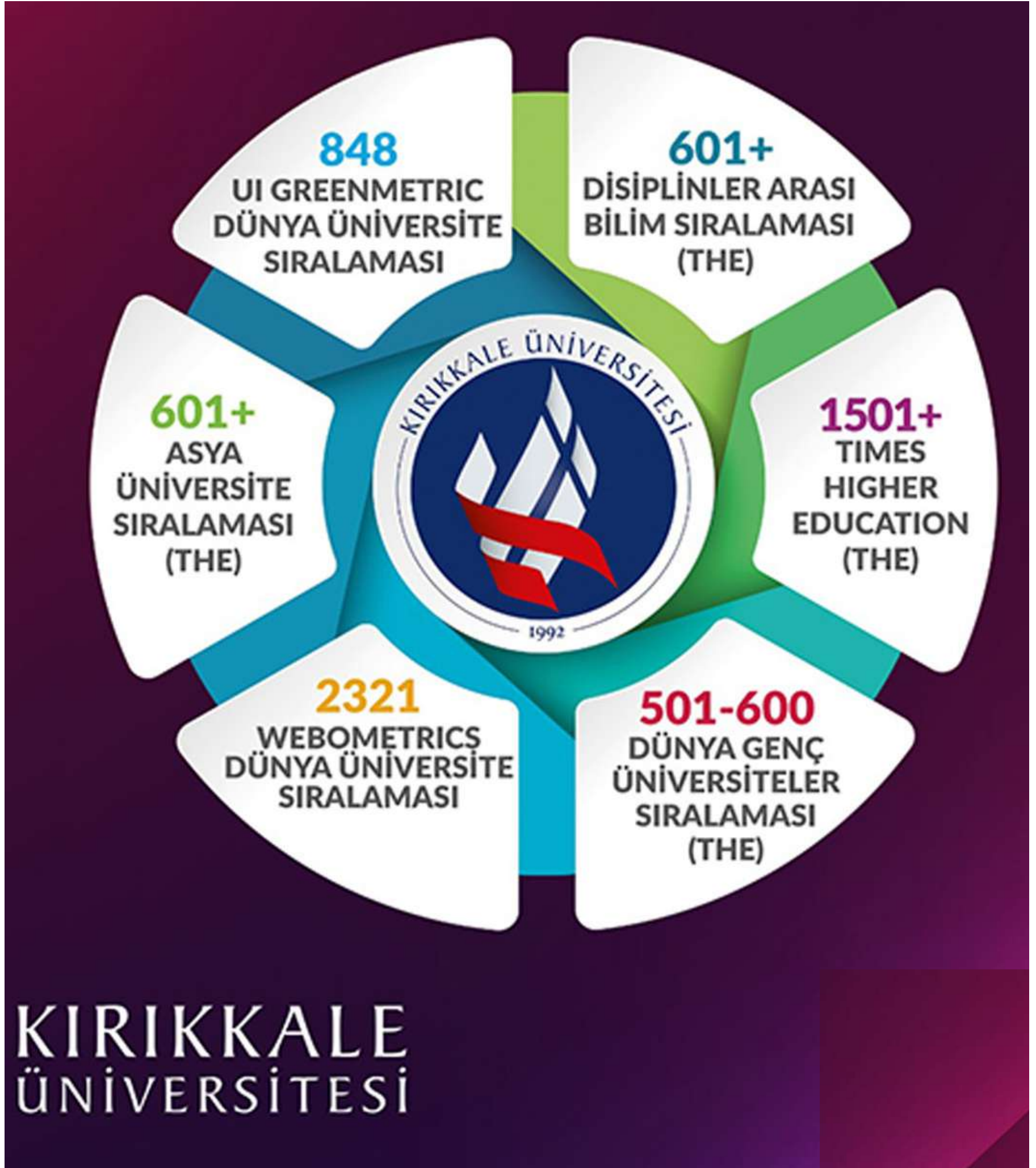
Değerli Akademik ve İdari Kadromuz,

Üniversitemizin yönünü tayin eden pusula, sizlerin bilgeliği ve emeğidir. Sadece bilgiyi aktarmakla yetinmeyen, aynı zamanda tarihsel bilinçle yoğrulmuş bir duruş sergileyen kıymetli yol arkadaşlarımız; sizler, Preveze Zaferi'nin iradesini, âhilik ahlakının ölçüsünü ve Mavi Vatan'ın sorumluluğunu öğrencilerimize aktarmada önemli birer yol göstericisiniz.

Sizlerin ortak emeği, Üniversitemizi yalnızca bir eğitim kurumu olmaktan çıkarıp, aynı zamanda kültür ve ahlak temelli bir gelişim merkezi haline dönüştürmektedir. Bu kıymetli yürüyüşte sunduğunuz katkılar için en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Sağ olun, var olun.

Prof. Dr. Ersan ASLAN
Kırıkkale Üniversitesi Rektörü

Üniversitemiz

Kırıkkale Üniversitesi, 3 Temmuz 1992 tarihinde Fen-Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Mühendislik ve Veteriner fakülteleri; Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri enstitüleri ile Ankara Üniversitesinden devralınan Kırıkkale Meslek Yüksekokulunun dâhil edilmesiyle kurulmuştur. Bu güçlü başlangıç, zaman içinde birçok yeni birimin eklenmesiyle büyüyerek daha kapsamlı bir yapıya dönüşmüştür.

1994 yılında Keskin Meslek Yüksekokulu, 1995 yılında Tıp, Hukuk ve Eğitim fakülteleri; 1998 yılında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu; 2002 yılında Diş Hekimliği Fakültesi; 2005 yılında Güzel Sanatlar Fakültesi; 2006 yılında Hacılar Hüseyin Aytemiz Meslek Yüksekokulu; 2008 yılında Sağlık Bilimleri Fakültesi ile Delice Meslek Yüksekokulu ve sonraki yıllarda Adalet Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İslami İlimler Fakültesi ve Spor Bilimleri Fakültesi gibi birçok yeni akademik birim, Üniversitemizin bünyesine dâhil olmuştur. Bugün itibarıyla Kırıkkale Üniversitesi, 12 fakülte, 1 yüksekokul, 6 meslek yüksekokulu, 3 enstitü, 23 araştırma ve uygulama merkeziyle 33.236 öğrenciye eğitim ve araştırma hizmeti sunmaktadır.

Üniversitemizin ana yerleşkesi, Kırıkkale-Ankara Kara Yolu üzerinde stratejik bir konumda yer almakta ve akademik birimlerin büyük bir kısmına ev sahipliği yapmaktadır. Keskin, Delice ve Bahşılı ilçeleri ile Hacılar kasabasında yer alan meslek yüksekokulları da Üniversitemizin bölgesel etkisini artırmaktadır.

Sanayi ve teknoloji alanında ülkemizin öncü kurumlarından biri olma hedefiyle hareket eden Üniversitemiz ile KOBİ'leri; KOSGEB koordinasyonu ile bir araya getiren Teknoloji Merkezi (TEK-MER) kurulmuş olup sanayicilerimiz ile akademisyenlerimize hizmet sunmaktadır. Ayrıca, Savunma Sanayii Başkanlığı, TÜBİTAK, Gazi Üniversitesi, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Kırıkkale Ticaret ve Sanayi Odası gibi önemli ortaklarla birlikte 2013 yılında hayata geçirdiği Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Üniversitemiz kampüsü içinde aktif olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.

Öğrenci ve akademik kadrosuyla uluslararası standartlarda bir eğitim anlayışını benimseyen Üniversitemiz, 2013 yılında akademik ve mesleki tanınırlığı destekleyen ve öğrencilerimize diplomalarının yanında verilen bir "Mükemmellik" belgesi olan "Diploma Eki Etiket" belgesini almıştır. Ayrıca, 2015 yılında TS EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi, 2017 yılında TSE ISO 10002 Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi Belgesi ve aynı yıl TS EN ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi gibi önemli akreditasyon belgeleriyle kaliteye verdiği önemi taçlandırmıştır.

Gerçekleştirdiği çalışmalar ve akreditasyona verdiği önemle ulusal ve uluslararası alanda tanınırlığını ve saygınlığını artırmayı kendine ilke edinen Üniversitemiz, eğitim-öğretim ile araştırma-geliştirme ve akademik süreçleri iyileştirmeyi sağlayan akreditasyon sürecini tüm birimlerinde yürütmektedir. Bu çalışma ile akreditasyon belgeli fakülte, meslek yüksekokulu, bölüm ve ana bilim dalı sayısının artırılması hedeflenmektedir.

2024 yılında akredite olan ve akreditasyonu 2030 yılına kadar geçerli olan Tıp Fakültemizde, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı da 2028 yılına kadar beş yıl süreyle akredite edilmiştir. Kulak Burun Boğaz Ana Bilim Dalı, 2016 yılında aldığı ilk akreditasyon sonrası, 1 Eylül 2023 tarihi itibarıyla beş yıl geçerli olacak şekilde yeniden akredite edilmiştir. Akreditasyon başvurusunu tamamlayan Ortopedi ve Travmatoloji Ana Bilim Dalı, değerlendirme raporunu beklemektedir.

Hayallerin İçin
Doğru Yerdesin...

www.kku.edu.tr

kirikkaleunv

Sağlık Bilimleri Fakültemiz Sağlık Yönetimi Bölümüne 20.03.2025 tarihinde Sağlık Bilimleri Eğitim Kurumları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK) tarafından 30.09.2027 tarihine kadar geçerli akreditasyon belgesi verilmiştir. 2025 yılında akreditasyon başvurusunda bulunan Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümünde ise, akreditasyon ziyareti beklenmektedir. Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Programı için akreditasyon belgesi ilk olarak 2022 yılında alınmış, 2024 yılında bir yıl süreyle yenilenmiştir. 2024 yılında akreditasyon başvurusunda bulunan ve değerlendirme ziyareti gerçekleşmiş olan Antrenörlük Eğitimi Bölümü bağlamında ise, sonuç beklenmektedir.

2024 yılında akredite olan Eğitim Fakültemiz, İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve İlköğretim Sınıf Öğretmenliği bölümleri 3+2 yıl süreyle akredite olmuştur. İlk akreditasyon belgesini 2018 yılında alan Veteriner Fakültemizin belgesi 16 Şubat 2023 tarihinde yenilenmiştir. Fakültemiz, Sürüm 3.0 üzerinden yeni akreditasyon başvurusunda bulunacaktır. İslami İlimler Fakültemiz, 2022 yılında akreditasyon başvurusunda bulunmuş olup saha ziyaretini beklemektedir. Ayrıca meslek yüksekokullarımız da 2025 yılı Ocak ayı sonu itibariyle akreditasyon başvurularını tamamlamışlardır.

2024 yılında Kurumsal Akreditasyon Programı (KAP) için başvuruda bulunan Üniversitemiz, Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından yürütülen 2024 Yılı Kurumsal Akreditasyon Programı çerçevesinde büyük bir başarıya imza attı. 21 Mart 2025 tarihinde düzenlenen kurul toplantısında, Üniversitemize 21 Mart 2027'ye kadar geçerli olacak 2 yıllık kurumsal akreditasyon verilmesi kararlaştırıldı.

Üniversitemiz dijitalleşme alanında da vizyonunu net şekilde ortaya koymuştur. Çağımızın gerçeği ve gerekliliği olan dijitalleşme, bilgiye hızlı ve etkili bir şekilde erişimi mümkün kılarak kurumların işleyişine hız kazandırırken, kaynakların daha verimli kullanımının yanı sıra zaman ve maliyet tasarrufu da sağlamaktadır. Bu kapsamda, Üniversitemiz dijital dönüşüme öncülük eden üniversitelerden biri olarak, dijital arşiv sistemine geçiş çalışmalarına hız vermiştir. Fiziksel arşivlerden dijital arşive geçiş süreci, yalnızca modernizasyon ve verimlilik anlamında değil, aynı zamanda sürdürülebilirlik açısından da önemli kazanımlar sunacaktır. Üniversitemizin, bu dönüşüm sürecini uzun zaman önce öngörerek gerekli adımları atması ve bu alanda ciddi alt yapı yatırımları gerçekleştirmesi, bu dönüşüme verdiği önemin, ileri görüşlülüğünün ve yenilikçi yaklaşımının da bir göstergesidir.

Kırıkkale Üniversitesi, eğitimde öğrenci odaklı bir yaklaşımı benimsemektedir. Bu noktada öğrencilerimizin bireysel gelişim süreçleri ön planda tutulmaktadır. Amacımız, öğrencilerimizin sadece akademik bilgi ile donatılması değil, aynı zamanda eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve iş birliği gibi 21. yüzyıl becerilerini de kazanmalarını sağlamaktır. Bu vizyon doğrultusunda, ders içeriklerinden kampüs olanaklarına kadar her alanda öğrenci ihtiyaçları ve beklentileri göz önünde bulundurulmaktadır. Esnek öğrenme ortamları, yenilikçi eğitim yöntemleri ve güçlü bir akademik danışmanlık sistemi ile öğrencilerimizin bireysel hedeflerine ulaşmalarına destek olunmaktadır. Ayrıca, sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerle öğrencilerimizin kişisel gelişimlerinin desteklenmesi ve çok yönlü bireyler olarak yetiştirmeleri hedeflenmektedir. Öğrenci merkezli eğitim anlayışımız, yalnızca bireysel başarıyı değil, aynı zamanda toplumsal faydayı artırmayı da amaçlamaktadır. Öğrencilerimizin küresel standartlarda yetkin bireyler olarak yetiştirmeleri için yenilikçi projeler ve uluslararası iş birlikleri ile eğitim programlarımız sürekli geliştirilmektedir.

“Geçmişten Geleceğe Güçlü Adımlar” sloganıyla, hem bölgesinde hem de ulusal düzeyde saygın bir eğitim merkezi olmaya devam eden Kırıkkale Üniversitesi, eğitim-öğretim, araştırma-geliştirme, uluslararasılaşma ve topluma katkı misyonuyla Yakın Geleceğin Büyük Türkiye’si’ne değer katmak için çalışmalarını var gücüyle sürdürmektedir.

İçindekiler

Rektörümüzden Mesaj	2
Üniversitemiz	4
Bir İnsan, Bir Meslek, Bir Başarı: Emekli Amiral Cem Gürdeniz	7
Ayın Konusu: Türkiye'nin Kıta Sahaneliği Sorunları ve Mavi Vatan Doktrininin Stratejik Önemi.....	8
Büyük Zihinler: Osmanlı'nın Deniz İmparatorluğuna Dönüşmesini Sağlayan Deha: Barbaros Hayreddin Paşa.....	12
Ayın Mesleği: Kaptanlık Mesleğinin Tanımı, Yetki ve Sorumlulukları.....	14
Kampüsten Haberler.....	17
Kampüsten Kareler	20
Kariyer Noktası	21
Eğitimler: Kırıkkale Üniversitesi Yapı ve Zemin İnceleme ve Araştırma Merkezi.....	22
Basından Yansımalar	23

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ

YAKIN GELECEĞİN BÜYÜK TÜRKİYESİ'NE DEĞER KATAN ÜNİVERSİTE!

Fakülteler

- Diş Hekimliği Fakültesi
- Eğitim Fakültesi
- Güzel Sanatlar Fakültesi
- Hukuk Fakültesi
- İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
- İslami İlimler Fakültesi
- Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi
- Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Spor Bilimleri Fakültesi
- Tıp Fakültesi
- Veteriner Fakültesi

Yüksekokullar

Yabancı Diller Yüksekokulu

Meslek Yüksekokulları

- Delice Meslek Yüksekokulu
- Fatma Şenses Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu
- Hacılar Hüseyin Aytemiz Meslek Yüksekokulu
- Keskin Meslek Yüksekokulu
- Kırıkkale Meslek Yüksekokulu
- Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Enstitüler

- Fen Bilimleri Enstitüsü
- Sağlık Bilimleri Enstitüsü
- Sosyal Bilimler Enstitüsü

848
UI GREENMETRIC
WORLD UNIVERSITY

601+
INTERDISCIPLINARY
SCIENCE RANKINGS
(THE)

1501+
TIMES HIGHER
EDUCATION (THE)

601+
ASYA ÜNİVERSİTE
SIRALAMASI (THE)

2286
WEBOMETRICS
RANKING OF
WORLD UNIVERSITIES

501-600
DÜNYA GENÇ
ÜNİVERSİTELER
SIRALAMASI (THE)

Emekli Amiral Cem Gürdeniz

Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz, 24 Mart 1958 tarihinde İstanbul'da dünyaya gelmiştir. İlköğrenimini 1969 yılında Sarıyer Pertevniyal İlkokulunda tamamlamış; ortaöğrenimine yatılı olarak Haydarpaşa Lisesinde başlamış, 1972 yılında ise Deniz Lisesine kabul edilmiştir.

1979 yılında Deniz Harp Okulu Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun olan Gürdeniz, Deniz Teğmeni rütbesiyle donanma gemilerinde güverte subayı olarak görev almıştır. 1983-1985 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) Naval Postgraduate School'da İnsan Gücü, Personel ve Eğitim Yönetimi alanında yüksek lisans derecesi elde etmiştir. 1987 yılına kadar Ankara'da Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuştur.

1987-1989 yılları arasında Deniz Harp Akademisini başarıyla tamamlamış, Deniz Kurmay Yüzbaşı rütbesiyle TCG Gayret muhribinde Harekât Subayı olarak görevlendirilmiştir. 1991 yılında NATO Müttefik Kuvvetler Yüksek Karargâhında dış görevle görevlendirilmiş ve bu dönemde Brüksel'deki Université Libre de Bruxelles'de (ULB) Uluslararası Politika alanında ikinci yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır.

1994-1995 yıllarında TCG Yüce-tepe muhribinde İkinci Komutan olarak görev yapmış; ardından TCG Gaziantep fırkateyninin ABD limanından transferi için Norfolk/ABD'de görevlendirilmiştir. Uluslararası düzeyde yaşanan aksaklıklar nedeniyle transfer süreci uzamış; bu nedenle 1996 yılında yurda dönerek Donanma Komutanlığı Harekât Başkanlığı bünyesinde görev almıştır. 1997 yılında ABD Charleston'da bulunan TCG Gaziantep'i ikinci komutan olarak Türkiye'ye getiren Gürdeniz, 1998 yılında bu geminin komutanlığına atanmış, 1999 yılı Ağustos ayına kadar bu görevini sürdürmüştür. Bu görevden sonra 2001 yılına kadar Deniz Kuvvetleri Komutanı Özel Sekreterliği görevini, ardından sırasıyla 2002 Ağustos ayına kadar Deniz Kuvvetleri Plan Prensipler Başkanlığı Antlaşmalar Şube Müdürlüğü ve 2003 yılı Ağustos ayına kadar da Harp Filosu III. Muhrip Filo-

tillası Komodorluğu görevlerini yürütmüştür. 2003-2004 yılları arasında Deniz Kuvvetleri Plan Prensipler Başkanlığı Strateji Daire Başkanlığı görevi esnasında 30 Ağustos 2004 tarihinde Tuğamiralliğe terfi etmiştir.

2005-2007 yılları arasında Plan Prensipler Başkanlığı Strateji Daire Başkanlığı görevi sonrasında Çıkartma Gemileri Komutanlığına atanmıştır. 2008 yılında Tümamiral rütbesine yükselerek Mayın Filosu Komutanlığı görevine getirilmiş; 2009-2011 yılları arasında tekrar Deniz Kuvvetleri Plan Prensipler Başkanlığı görevini yürütmüştür.

2016-2021 yılları arasında Koç Üniversitesi Denizcilik Forumu (KÜDENFOR) Kurucu Direktörü olan Cem Gürdeniz, aynı zamanda 2016 yılından itibaren Yeni Deniz Mecmuası'nda yazar ve genel yayın yönetmeni olarak görev yapmaktadır. 2013 yılından bu yana yazılı ve görsel medyada "Mavi Vatan" başlığı altında köşe yazıları yazmaktadır. 2017 yılından itibaren ise "Yacht" dergisinde "Mavi Uygarlık" başlıklı köşesinde düzenli olarak denizcilik konularına ilişkin değerlendirmelerde bulunmaktadır. Sosyal medya platformları aracılığıyla bugüne kadar 500'e yakın "Mavi Vatan" ve denizcilik temalı konferans vermiştir. Halen, Hamit Naci Mavi Vatan Vakfının kurucu yönetim kurulu başkanlığı görevini sürdürmektedir.

İngilizce ve Fransızca dillerine hâkim olan Cem Gürdeniz, 1979-2005 yılları arasında Deniz Kuvvetleri Dergisi'nde 22 akademik makale yayımlamıştır. 2003-2010 yılları arasında Karadeniz'de deniz güvenliği başta olmak üzere yaklaşık 30 uluslararası konferansta bildiri sunmuş; 2014-2020 yılları arasında yurt içi ve yurt dışında çok sayıda "Mavi Vatan" temalı konferans vermiştir.

Cem Gürdeniz aynı zamanda denizcilik, deniz stratejisi ve Türk deniz gücü üzerine yazılan çok sayıda eserin de sahibidir. Bunlar arasında Türk Deniz Kuvvetleri El Kitabı, Deniz Terimleri Sözlüğü, Cumhuriyet Donanması, Açık Denizlere Doğru, Hedefteki Donanma, Amatör Denizciler İçin Acil Durum Seyri, Mavi Uygarlık, Anavatan'dan Mavi Vatan'a, Çelik Gemiler Demir Bahriyeliler, Mavi Va-

tan Yazıları, Mavi Vatan'ın Güney Cephesi: 'Doğu Akdeniz', Kültürü ve Görgüsü ile Denizcilik adlı kitaplar yer almaktadır.

Evlü ve iki çocuk babası olan Cem Gürdeniz, Türk denizcilik vizyonunun gelişimine sunduğu katkılarla tanınan bir isimdir.

Kaynaklar:

1. "Amiral Cem Gürdeniz Kimdir?". (2025, 6 Ağustos). <https://www.veryansintv.com/amiral-cem-gurdeniz-kimdir> (11.59)
2. "Cem Gürdeniz". (2025, 6 Ağustos). <https://briqjournal.com/user/cem-gurdeniz> (11.59)
3. "Cem Gürdeniz". (2025, 6 Ağustos). <https://www.yapikrediyayinlari.com.tr/yazarlar/cem-gurdeniz> (12.08)
4. "Cem Gürdeniz Kimdir?". (2025, 6 Ağustos). <https://www.ntv.com.tr/yasam/cem-gurdeniz-kimdir-cem-gurdeniz-kac-yasinda-ve-nerelidir,qzNkfvDzr-0C3OG5JjUlvYg> (11.58)

Bir İnsan, Bir Meslek, Bir Başarı

Türkiye'nin Kıta Sahanelığı Sorunları ve Mavi Vatan Doktrininin Stratejik Önemi

Türkiye coğrafi konumu itibarıyla üç tarafı denizlerle çevrili, stratejik öneme sahip bir ülkedir. Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz kıyıları boyunca uzanan bu deniz alanları ülkenin ekonomik kalkınmasından ulusal güvenliğine, bölgesel jeopolitiğinden uluslararası ilişkilerine kadar geniş bir yelpazede belirleyici rol oynamaktadır. Bu bağlamda Türkiye'nin deniz yetki alanlarının sınırlandırılması, özellikle kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge (MEB) alanındaki hak ve çıkarlarının korunması ülke için hayati öneme sahiptir. Türkiye'nin karşılaştığı kıta sahanlığı sorunları ve bu sorunlara yönelik geliştirdiği "Mavi Vatan" doktrini, ülkemizin denizlerdeki haklarını korumak ve genişletmek amacıyla oluşturulmuş kapsamlı bir stratejiyi ifade etmektedir.

Devletlerin denizlerdeki egemenlik ve yetki sahaları, üzerlerinde mutlak ya da kısmi hâkimiyet kurdukları alanları ifade eder. Bu sahalar iç sular, karasuları, bitişik bölge, kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge olmak üzere beş ana kategoriye ayrılmaktadır. Devletler, iç sular ve karasuları üzerinde uluslararası hukukun getirdiği sınırlı istisnalar dışında tam egemenlik yetkisine sahiptir. Buna karşılık bitişik bölge, kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge gibi alanlarda egemenlik yalnızca belirli hak ve yetkilerle sınırlı olup, bu alanlardaki faaliyetler uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yürütülmektedir.

1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS); deniz alanlarının sınırlandırılması, kullanım esasları, deniz kaynaklarının paylaşımı konusunda kapsamlı düzenlemeler içeren temel bir uluslararası metindir. Sözleşme, deniz hukukunda uzun yıllardır uygulanan pek çok örf ve adet kuralını yazılı hale getirerek bu alanın hukuki düzenleme altına alınmasını sağlamıştır. Ancak Türkiye bu sözleşmeye taraf olmamıştır. Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne (BMDHS) taraf olmama yönündeki politikası, iki temel gerekçeye dayanmaktadır. İlk olarak, Ege Denizi'nde Yunanistan ile uzun süredir çözüme kavuşturulamayan karasuları genişliği ve kıta sahanlığına ilişkin uyuşmazlıklar, Türkiye açısından sözleşmeye taraf olma sürecini

hukuki ve siyasi bakımdan sakıncalı hâle getirmektedir. İkinci olarak, sözleşmede öngörülen, taraf devletler arasındaki deniz yetki alanı ihtilaflarının zorunlu yargı yoluyla çözümlenmesine ilişkin hükümler, egemenlik haklarının sınırlandırılması riskini barındırmaktadır. Bununla birlikte, BMDHS'de yer alan iç sular, karasuları, bitişik bölge, kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge gibi kavramlar ve bunların içerikleri, esasen Türk deniz hukuku bakımından da büyük ölçüde kabul edilebilir niteliktedir. Türkiye sözleşmeye taraf olmamakla birlikte kendi ulusal mevzuatını ve uluslararası teamül hukukunu esas alarak bu kavramları uygulamaktadır.

Üç tarafı denizlerle çevrili olan Türkiye, son derece stratejik bir jeopolitik konuma sahiptir. Bu coğrafi özellik ülkenin hem iç politikasını şekillendirmekte hem de dış politika yapım süreçlerini derinden etkilemektedir. Türkiye'nin Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz'e kıyısı olması, onu deniz güvenliği, enerji kaynaklarına erişim ve ticaret yolları açısından önemli bir bölgesel aktör konumuna taşımaktadır.

Sahip olduğu deniz alanlarında yürüttüğü ekonomik, askerî ve diplomatik faaliyetler Türkiye'nin hem bölgesel düzeyde hem de küresel ölçekte etkili bir aktör olmasını mümkün kılmaktadır. Bu stratejik konum deniz yetki alanlarının sınırlandırılması, denizlerin ortak kullanımı, kıyıdaş devletlerle deniz hukuku temelli ilişkilerin yürütülmesi gibi konuları Türkiye'nin dış politikasının merkezine yerleştirmektedir. Türkiye'nin deniz politikaları, ülkenin uluslararası konumunu etkileyen ve diğer devletlerle ilişkilerinde önemli rol oynayan başlıca unsurlardan biridir.

Kıyıdaş devletlerin sayıca fazla olduğu deniz alanlarında, deniz yetki alanlarının sınırlandırılması ve deniz kaynaklarının paylaşımı, uluslararası ilişkiler ve deniz hukuku açısından son derece kritik öneme sahiptir. Bu bölgelerde özellikle deniz tabanı ve deniz altı kaynaklarının ekonomik değeri ve stratejik önemi, ilgili anlaşmazlıkların hukuki, siyasi, jeopolitik ve ekonomik boyutlar kazanmasına neden olmaktadır. Çok sayıda devletin

aynı deniz havzasında kıyıya sahip olduğu durumlarda deniz yetki alanlarının nasıl belirleneceği ve hangi devletin hangi kaynaklardan ne ölçüde faydalanabileceği, uluslararası hukukta tanımlanmış ilkelere dayalı olarak şekillenmektedir. Bu bağlamda söz konusu deniz alanlarının paylaşımı, sadece teknik bir sınırlandırma süreci olmaktan öte; kıyıdaş ülkeler arasındaki güç dengeleri, diplomatik ilişkiler ve bölgesel istikrar açısından da belirleyici bir rol oynamaktadır.

Deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin tartışmaların hukuki temelleri, uluslararası deniz hukukunda yer alan tanımlar ve düzenlemelerle açıklığa kavuşturulmuştur. Özellikle karasuları ve kıta sahanlığı gibi kavramlar, deniz yetki alanlarının belirlenmesinde hem teknik hem de hukuki yönleriyle belirleyici rol oynamaktadır. Bu kavramların kapsamı ve uygulama esasları uluslararası belgelerde açıkça tanımlanmış olup, kıyıdaş devletler arasında oluşabilecek anlaşmazlıkların çözümünde temel bir referans noktası işlevi görmektedir.

Karasuları, kıyı devletlerinin egemenlik yetkilerini doğrudan kullanabildikleri, kara parçasına bitişik olarak tanımlanan ve kıyıdan itibaren en fazla 12 deniz mili genişliğe sahip deniz alanlarını ifade etmektedir. Bu konuda temel hukuki düzenleme, 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin (BMDHS) ikinci bölümünün üçüncü maddesinde yer almaktadır. İlgili hükme göre, "Her devlet, karasularının genişliğini belirleme hakkına sahiptir. Ancak bu genişlik, sözleşmede tanımlanan esas hatlardan itibaren en fazla 12 deniz mili olabilir." Bu düzenleme, karasularına ilişkin ölçüleri uluslararası düzeyde standart hâle getirerek devletler arasında ortaya çıkabilecek sınır ihtilaflarını önlemeyi ve ortak bir uygulamanın yerleşmesini amaçlamaktadır.

Kıta sahanlığı, bir kıyı devletinin kara parçasının deniz altındaki doğal uzantısı olarak nitelendirilen ve belirli egemenlik haklarını kullanabildiği deniz alanlarını ifade etmektedir. Bu kavram, uluslararası deniz hukukunda önemli bir yere sahip olup, tarihsel olarak ilk kez 1945 yılında Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Harry S. Truman tarafından gündeme getirilmiştir. Truman, "Kıta sahanlığının işletilmesinin, ona bitişik sahildevletinin yetki ve iş birliğine bağlı olduğunu" dile getirmiş ve bu açıklama ile Amerika Birleşik Devletleri'nin kıta sahanlığı dâhilinde yer alan deniz tabanı ile altındaki tüm doğal kaynaklar üzerinde egemenlik haklarını ilan etmiştir. Bu bildirinin ardından kıta sahanlığı kavramı kısa sürede diğer devletler tarafından da benimsenmiş ve uluslararası hukukta genel kabul gören bir ilke hâline gelmiştir.

1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS), kıta sahanlığı kavramını kapsamlı ve net bir biçimde tanımlamış; kıyı devletlerine kara ülkelerinin doğal bir uzantısı niteliğinde bulunan deniz altı bölgesindeki deniz yatağı ve toprak altı kaynakları üzerinde münhasır egemenlik hakları tanımıştır. Bu haklar, kıyı devletleri tarafından ayrıca ilan edilmesine gerek olmaksızın, uluslararası hukuk çerçevesinde doğrudan birer hüküm niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla kıta sahanlığına sahip olma durumu, herhangi bir bildirim ya da başvuru gerektirmeyen, doğal nitelikli bir hak olarak kabul edilmektedir.

Hukuken kıta sahanlığı kavramı, “Kıyı devletlerinin kara sularının ötesinde, kıyıya bitişik su altı alanlarının (doğal uzantısının) deniz yatağı ve toprak altındaki cansız kaynaklarını araştırma ve işletme bakımından münhasır egemen haklara sahip olduğu bir deniz alanı.” şeklinde açıklanmaktadır. Kıta sahanlığı coğrafi açıdan değerlendirildiğinde, bir ülkenin kara parçasının deniz altındaki doğal uzantısının sona erdiği noktaya kadar uzanan deniz alanlarını kapsamaktadır. Türk Dil Kurumu bu kavramı, “Ülke kıyılarına

MEB, kıyı devletlerine karasularının ötesinde ve en fazla 200 deniz miline kadar uzanan belirli bir deniz alanı üzerinde, canlı ve cansız doğal kaynakları araştırma, işletme, koruma ve yönetme yetkisi tanımaktadır. Böylelikle kıyıdaş devletler arasında çıkabilecek olası anlaşmazlıkların önlenmesi amaçlamaktadır. Bu alanlar devletlerin belirli ekonomik faaliyetler çerçevesinde egemen haklarıyla sınırlıdır. Özellikle kıyıdaş devlet sayısının fazla olduğu ve kaynak potansiyelinin yüksek olduğu bölgelerde, bu düzenlemeler hem ekonomik hem de diplomatik anlamda kritik bir işleve sahiptir.

Münhasır ekonomik bölge (MEB) kavramı, kıta sahanlığı haklarını da kapsayan geniş kapsamlı bir deniz yetki alanını ifade etmektedir. Uluslararası hukukta, 1982 Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS) ile resmen tanınan MEB, akıntı ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerin yürütülebileceği alanların kullanımında da kıyı devletlerine egemenlik hakları tanımaktadır. MEB, deniz kaynaklarının sürdürülebilir biçimde yönetilmesini mümkün kılarken, kıyı

uluslararası hukukta öngörülen diğer yöntemler uygulanmakta; her hâlükârda uluslararası hukuk normlarına uygunluk ve adil çözüm ilkeleri esas alınmaktadır.

Türkiye, her ne kadar Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi’ni (BMDHS) resmî olarak imzalamamış olsa da, sözleşmede yer alan münhasır ekonomik bölge (MEB) kavramının kendisi açısından örf ve adet hukuku niteliğinde bağlayıcı olduğunu kabul etmektedir. Bu yaklaşımın somut bir örneği olarak 5 Aralık 1986 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Karadeniz’de 200 deniz millik münhasır ekonomik bölge ilan edilmiştir. Bir ülkenin kara sınırları stratejik açıdan ne kadar önemliyse, münhasır ekonomik bölgesi de ticaret ve jeopolitik bakımdan aynı ölçüde önem taşımaktadır. Türkiye, bu alan üzerinde ekonomik kazanç sağlama ve doğal kaynaklardan yararlanma hakkına sahiptir. Münhasır ekonomik bölge sınırları içinde gerçekleştirilen tüm balıkçılık, su ürünleri yetiştiriciliği ve benzeri denizel faaliyetlerden elde edilen gelirler doğrudan Türkiye’ye aittir. Ayrıca deniz tabanında bulunan petrol, doğal gaz gibi fosil yakıtlar ile diğer maden kaynaklarının araştırılması, çıkarılması ve işletilmesi yetkisi yalnızca Türkiye’ye aittir.

Türkiye’nin izni olmaksızın başka bir devletin ülkemizin münhasır ekonomik bölgesi alanında herhangi bir ekonomik faaliyette bulunması, uluslararası hukuka aykırıdır. Bu hakların korunması ise devletin egemenlik yetkilerinin bir parçasını oluşturur. Örneğin, Doğu Akdeniz’de yer alan fosil yakıt rezervleri Türkiye’nin münhasır ekonomik bölgesi sınırları içerisinde bulunuyorsa, bu kaynakların araştırılması, çıkarılması ve işletilmesi hakkı tamamen Türkiye’ye aittir. Bu durum ekonomik bir hak ve aynı zamanda uluslararası hukuk çerçevesinde tanınan egemen bir yetki niteliğindedir. Dolayısıyla söz konusu doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve değerlendirilmesi konusundaki yetki tamamen Türkiye’nin kontrolü altında bulunmaktadır. Başka bir devletin bu alanda faaliyet göstermesi hukuki olarak mümkün değildir. Bu çerçevede Türkiye’nin münhasır ekonomik bölgesindeki doğal kaynaklar üzerinde egemenlik hakları, uluslararası hukuk normlarıyla güvence altına alınmıştır.

Mavi Vatan, Türkiye’nin uluslararası hukuktan doğan hak ve menfaatleri doğrultusunda ilan ettiği ya da ilan etmesi öngörülen tüm deniz yetki alanlarını ifade eden bir kavramdır. İlk kez Cem Gürdeniz tarafından gündeme getirilen Mavi Vatan kavramı, Cihat Yayıcı tarafından geliştirilmiş ve kayda geçirilmiş bir kavramdır. Bu terim, Türkiye Cumhuriyeti’nin Karadeniz, Akdeniz ve Ege Denizi’nde sahip olduğu deniz yetki alanlarını özellikle karasuları, kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölgeyi kapsayan bütüncül bir doktrin olarak tanımlanabilir.

Mavi Vatan, Türkiye’nin deniz alanlarındaki hukuki ve diplomatik haklarını ortaya koyan bir konsepttir. Bu doktrin, Türkiye’nin uluslararası hukuk çerçevesinde meşru sayılan deniz yetki alanlarındaki egemenlik haklarını vurgulamaktadır. Söz konusu hakların korunmasına yönelik çabalar, yalnızca ülkemizle sınırlı kalmayıp bölgedeki diğer ülkelerin kaynaklardan adil biçimde yararlanmasını sağlayarak hem bölgesel hem

bitişik olan ve 200 metre derinliğe veya bu sınırın ötesindeki su derinliğinin doğal kaynaklarının işletilmesine elverişli olduğu noktaya kadar, kara sularının dışında kalan deniz altı bölgelerinin deniz yatağı ve toprak altı kesiminin bütünü.” şeklinde tanımlanmaktadır.

Uluslararası hukuk açısından kıta sahanlığı, Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS) çerçevesinde açık bir şekilde tanımlanmıştır. Söz konusu düzenlemelere göre bir kıyı devletinin kıta sahanlığı, kara ülkesinin doğal uzantısının sona erdiği noktaya kadar uzanabilir ve bu alan genellikle 200 deniz miline kadar genişleyebilir. Ancak bazı jeolojik ve jeomorfolojik koşulların varlığı hâlinde, bu sınır en fazla 350 deniz miline ya da 2500 metrelik su derinliği çizgisinden itibaren 100 deniz mili ötesine kadar uzatılabilmektedir. Kıta sahanlığı, kıyıdaş devletlerin deniz altı kaynaklarından adil ve dengeli biçimde yararlanmasını sağlayan ve sınırlandırma süreçlerine uluslararası hukuk temelinde meşruiyet kazandıran önemli bir kavramdır.

Kıta sahanlığı ilkesine paralel bir diğer önemli kavram “münhasır ekonomik bölge” (MEB)’dir.

devletinin ekonomik ve çevresel çıkarlarının korunmasına da hukuki zemin hazırlamaktadır.

Türkiye’nin Karasuları, Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge Politikası Kapsamında Mavi Vatan Doktrini

Türkiye’nin deniz yetki alanlarına ilişkin hukuki düzenlemeler, esasen 1964 tarihli Karasuları Kanunu ile belirlenmiştir. Bu kanuna göre Türk karasuları, ülke topraklarının ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmiş ve genişliği altı deniz mili olarak tanımlanmıştır. Türkiye ile kıyıları bitişik veya karşılıklı konumda bulunan devletler arasındaki karasularının sınırlandırılması ise karşılıklı anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu süreçte bölgenin tüm coğrafi ve hukuki özellikleri dikkate alınmakta ve hakkaniyet ilkesi gözetilmektedir.

Türkiye, Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge (MEB) ilanında bulunmuştur. MEB’in komşu devletlerle sınırlandırılması süreci, kıta sahanlığında olduğu gibi öncelikli olarak devletler arasında yapılacak ikili veya çok taraflı anlaşmalarla yürütülmektedir. Anlaşmaya varılamayan durumlarda ise

de küresel barışa önemli katkılarda bulunacaktır. Özellikle Doğu Akdeniz bölgesinde geliştirilecek iş birliği mekanizmaları, küresel ticaret yollarının güvenliği ile enerji kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımına önemli katkılar sunacaktır. Bu bağlamda, Mavi Vatan, hem ulusal egemenlik haklarının korunması hem de bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi açısından stratejik öneme sahiptir. Emekli Tümamiral Cihat Yayıcı, “Doğu Akdeniz’in Paylaşım Mücadelesi ve Türkiye” adlı eserinde, deniz yetki alanlarının paylaşımında 3 boyutlu haritalama yaklaşımını önermektedir. Yayıcı’ya göre, yerküre haritası farklı açılardan ve çeşitli yönlerden incelenerek 360°’yi kapsayacak biçimde, ortay çizgi yöntemiyle kıta sahanlığının paylaşılması gerekmektedir. Bu yöntem sayesinde Türkiye’nin, İsrail ve Lübnan ile deniz yetki alanlarına ilişkin sınırlandırma anlaşmaları yapabilmesi mümkün hale gelmektedir.

Yayıcı, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin münhasır ekonomik bölge ilanında ve deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına ilişkin imzaladığı anlaşmalarda, Türkiye’nin aksine, düz hatlar yerine diyagonal hatlar kullandığını vurgulamaktadır. Bu strateji sayesinde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, hem sınırlandırma anlaşması imzalayabileceği kıyıdaş ülke sayısını artırmış hem de deniz yetki alanlarını genişletmiştir. Türkiye’nin de millî menfaatlerini ve Mavi Vatan sınırlarını koruyabilmesi için diyagonal hat yöntemini benimsemesi gerekmektedir.

Bilindiği üzere, 1986 yılında Karadeniz’de ilan edilen münhasır ekonomik bölge sınırları, diyagonal hatlar esasına değil, düz hatlar esasına göre belirlenmiştir. Ancak, bu sınırlar Türkiye’nin ulusal çıkarları doğrultusunda siyasi yollarla yeniden gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir.

Birleşmiş Milletler Uluslararası Deniz Hukuku Sözleşmesi (BMDHS), deniz yetki alanlarının paylaşımında öncelikli olarak “ortay hat” kullanımını ya da başka spesifik bir yöntemi şart koşmaktadır. Uluslararası hukuk açısından, iki kıyıdaş devlet arasında deniz yetki alanlarının paylaşımında esas olan, adil bir sonuca ulaşılması ve tarafların karşılıklı mutabakat sağlamasıdır. Ancak, bu ilke Karadeniz özelinde yeterince hayata geçirilememiştir. Örneğin, Türkiye ile Ukrayna’nın kıyı uzunlukları birbirine oldukça yakın olmasına rağmen, Ukrayna’nın Karadeniz’de sahip olduğu kıta sahanlığı alanı Türkiye’nin yaklaşık dört katı, balıkçılık alanı ise Türkiye’nin yaklaşık üç katıdır. Bu durum, mevcut sınırlandırmanın adil ve dengeli olmadığını göstermekte ve Türkiye’nin deniz yetki alanlarının yeniden düzenlenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Kıta Sahanlığı ve Türkiye’nin Deniz Yetki Alanlarına İlişkin Sorunlar

Doğu Akdeniz bölgesi, özellikle 2000’li yılların başlarından itibaren birçok devletin çıkar çatışmalarına sahne olmuştur. Bu bağlamda, Türkiye tarafından resmi olarak tanınmayan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, 17 Şubat 2003 tarihinde Mısır, 17 Ocak 2007 tarihinde Lübnan ve 17 Aralık 2010 tarihinde de İsrail ile ortay hat prensibine dayalı olarak “Münhasır Ekonomik Bölge Sınırlandırma Anlaşmaları” imzalamıştır. Böylece Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Doğu Akdeniz havzasındaki deniz yetki alanlarını diğer kıyıdaş devletlerle paylaş-

maya başlamıştır. Ancak Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, bu anlaşmaları Kıbrıs Adası’nın tamamını Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kıbrıs Türk toplumunu da kapsayacak şekilde temsil ettiği iddiasıyla imzalamıştır. Böylece Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Türkiye’nin benimsediği “anakaraların üstünlüğü” ilkesini göz ardı etmiştir. Bu durum, Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarının adil ve hukuka uygun şekilde paylaşılması konusundaki tartışmaların temel sebeplerinden biri olmuştur. Yunanistan, Ege Denizi’nde petrol arama faaliyetlerine 1961 yılında başlamıştır. 1968-1972 yılları arasında ise çok uluslu enerji şirketlerine Ege Denizi’nin neredeyse tamamında araştırma ve işletme ruhsatları vermiştir. 1972 yılında, 1958 tarihli Cenevre Kıta Sahanlığı Sözleşmesi’ne dayanarak çıkarılan bir petrol kanunu ile adaların da kıta sahanlığına sahip olduğu iddiasını ortaya atmıştır. Yunanistan, Ege Denizi’nde kendi sınırları içinde bulunan en doğudaki adalar ile Türkiye anakarası arasında kıta sahanlığının, “eşit uzaklık” ilkesine dayanarak sınırlandırılması gerektiğini ileri sürmektedir. Bu yaklaşım doğrultusunda Yunanistan, Ege’de Türkiye’nin neredeyse hiç kıta sahanlığı hakkı bulunmadığı görüşünü dayatmaya çalışmaktadır.

Türkiye ise, yalnızca ana karaların kıta sahanlığına sahip olduğunu, adaların ise kıta sahanlığı hakkına sahip olamayacağını ileri sürmektedir. Türkiye, Ege Denizi’nde Yunanistan ile arasındaki kıta sahanlığı sınırının hakkaniyet esasına uygun olarak ortay hattından geçmesi gerektiğini savunmaktadır. Ancak Yunanistan, bölgedeki petrol rezervi potansiyelini göz önünde bulundurarak, adaların kıta sahanlığı hakkı bulunması gerektiğini savunmaktadır. Bu durum, Türk-Yunan Devletleri arasında kıta sahanlığı konusundaki temel uyuşmazlığın kaynağını oluşturmaktadır. Yunanistan’ın savunduğu “eşit uzaklık” ilkesi, Türkiye aleyhine sonuçlar doğurmaktadır. Benzer bir durum, 1977 yılında Fransa ile İngiltere arasında Manş Denizi’nde yaşanmıştır. Bu davada, İngiltere’ye ait ve Fransa’ya oldukça yakın konumda bulunan adalarının kıta sahanlığı hakkı ol-

madığına karar verilmiştir. Fransa’nın hakkaniyet esasına dayalı olarak ana karaların esas alınması talebi kabul edilmiştir. Böylece, sınırlandırmada ortay hat yöntemi benimsenmiştir. Türk-Yunan deniz sınırlandırması söz konusu olduğunda da, ana karaların esas alınması durumunda Türkiye’nin savunduğu pozisyonun hukuken haklı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Türkiye’nin kıta sahanlığı sorunlarının temelinde, bölgedeki karmaşık kıyıdaş devlet ilişkileri bulunmaktadır. Özellikle Ege Denizi’nde Yunanistan ile yaşanan karasuları, kıta sahanlığı ve hava sahası konularındaki sınır uyuşmazlıkları Türkiye’nin deniz yetki alanlarını belirleme ve koruma politikalarını zorlaştırmaktadır. Türkiye’nin 1982 tarihli Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi’ni (BMDHS) imzalamamış olması ve bölgesel dengelerin karmaşık yapısı, deniz alanlarının paylaşımı sürecinde hem hukuki hem de siyasi karmaşalara yol açmaktadır.

Ege Denizi’nin dar yapısı ve çok sayıda adayla parçalanmış olması da, kıta sahanlığı sınırlarının çizimini son derece karmaşık hale getirmektedir. Bu durum, ilgili taraf devletler arasında münhasır ekonomik bölge ilanları konusunda uzlaşmazlıkları beraberinde getirmektedir. Öte yandan, Türkiye’nin Akdeniz ve Karadeniz’de ilan ettiği kıta sahanlığı ve MEB hakları, bölgesel aktörlerle ilişkilerinde yeni diplomatik ve stratejik fırsatlar yaratmakla birlikte, bölgesel rekabetleri de artırmaktadır.

Mavi Vatan Doktrini ve Stratejik Anlamı

Türkiye’nin deniz yetki alanlarını koruma ve stratejik çıkarlarını güvence altına alma hedefine yönelik kapsamlı bir vizyon olan “Mavi Vatan” doktrini, modern Türk denizcilik politikasının temelini oluşturmaktadır. Bu doktrin, hukuki hakların ötesine geçerek ekonomik potansiyelin değerlendirilmesi, deniz güvenliğinin tesis edilmesi ve askeri kapasitenin artırılması gibi unsurları büttüncül bir yaklaşımla ele almaktadır. Nihai hedef, Türkiye’yi kendi denizlerinde etkin ve caydırıcı bir bölgesel güç haline getirmektir.

Bu stratejik anlayış, özellikle Doğu Akdeniz gibi hassas bölgelerde Türkiye’nin kıta sahanlığı ve münhasır ekonomik bölge iddialarını uluslararası platformda güçlendirmekte ve ilgili devletlerle yürütülen müzakere süreçlerinde Türkiye’nin elini kuvvetlendirmektedir. Mavi Vatan, deniz hukuku temelinde oluşturulan iddialara stratejik bir derinlik katarak Türkiye’nin denizlerdeki pozisyonunu sağlamlaştıran kritik bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Ekonomik Kazanımlar

Mavi Vatan doktrini kapsamında Türkiye’nin kıta sahanlığı ve MEB alanlarını etkin biçimde kullanması, ülkeye önemli ekonomik kazanımlar sağlamaktadır. Deniz kaynakları; özellikle deniz altı doğal gaz ve petrol yatakları, zengin balıkçılık sahaları ve yüksek yenilenebilir enerji potansiyeli, Türkiye’nin enerji güvenliğini güçlendirmekte ve dışa bağımlılığını azaltmaktadır. Bununla birlikte, deniz ticaret yollarının güvenliğinin sağlanması ve lojistik altyapının güçlendirilmesi, Türkiye’nin bölgesel bir ticaret ve enerji aktarım merkezi olma hedeflerini desteklemektedir.

Mavi Vatan doktrini aynı zamanda denizcilik sektörünün gelişimini teşvik ederek yeni istihdam alanlarının oluşmasına katkıda bulunmakta, ekonomik çeşitliliği artırmakta ve yerli üretim kapasitesini güçlendirmektedir. Bu yönüyle, doktrin yalnızca Türkiye'nin ekonomik büyümesine katkı sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda deniz ekonomisi alanında bölgesel rekabet gücünü de artırmaktadır.

Siyasi ve Askeri Boyut

Mavi Vatan doktrini, Türkiye'nin denizlerdeki siyasi egemenlik iddialarını güçlendirirken, aynı zamanda deniz güvenliğini ve savunma yeteneklerini geliştirmeyi hedefleyen kapsamlı bir strateji olarak öne çıkmaktadır. Bu doktrin, Türkiye'nin sadece mevcut deniz yetki alanlarını korumakla kalmayıp, aynı zamanda uluslararası hukuk çerçevesinde hak iddia ettiği alanlarda etkin varlık göstermesini de amaçlamaktadır.

Siyasi açıdan Mavi Vatan, Türkiye'nin bölgesel ve küresel düzeyde denizlerde söz sahibi olma iradesinin somut bir yansımasıdır. Bu strateji, Türkiye'yi Doğu Akdeniz, Ege Denizi ve Karadeniz gibi jeopolitik açıdan kritik deniz havzalarında güçlü bir aktör konumuna getirmektedir. Böylece Türkiye, deniz kaynaklarının kullanımına ilişkin uluslararası müzakerelerde ve anlaşmazlıkların çözüm süreçlerinde daha güçlü bir pazarlık pozisyonu elde etmektedir.

Askeri açıdan ise Mavi Vatan doktrini, deniz kuvvetlerinin caydırıcılığının artırılması, deniz yetki alanlarında sürekli ve etkin bir varlık gösterilmesi, deniz üsleri ve lojistik imkânların geliştirilmesi gibi unsurları içermektedir. Bu bağlamda deniz kuvvetlerinin modernizasyonu, milli gemi ve denizaltı projelerinin hayata geçirilmesi, insansız deniz araçları ve deniz gözetleme sistemlerinin yaygınlaştırılması gibi faaliyetler ön plana çıkmaktadır. Tüm bu unsurlar, Türkiye'nin denizlerdeki hak ve çıkarlarını kararlılıkla savunabilmesini mümkün kılmaktadır.

Milli Kazanımlar ve Devletin Egemenlik Hakları

Deniz yetki alanlarının korunması ve geliştirilmesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenlik haklarının temel unsurlarından biridir. Mavi Vatan doktrini, bu egemenlik haklarının kapsamını genişleterek, Türkiye'nin ulusal birliğini ve toprak bütünlüğünü denizlerde de korumasına olanak tanımaktadır. Denizlerde etkin hak ve yetki kullanımı, devletlerin prestiji ve uluslararası arenadaki saygınlığı açısından büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, kıta sahanlığı ve MEB alanlarının sürdürülebilir yönetimi, Türkiye'nin çevresel ve ekonomik güvenliğini sağlarken, gelecek nesillere aktarılacak doğal zenginliklerin korunmasına da hizmet etmektedir. Türkiye'nin kıta sahanlığı sorunları ve bu sorunlara yönelik geliştirdiği Mavi Vatan doktrini, ekonomik, siyasi ve milli açıdan büyük önem taşımaktadır. Bu doktrin, Türkiye'nin denizlerdeki hak ve çıkarlarını koruyarak, bölgesel ve küresel aktörlerle olan mücadelesinde stratejik bir avantaj sağlamaktadır. Deniz yetki alanlarının etkin kullanımı, Türkiye'nin enerji güvenliğinden bölgesel istikrara, ulusal egemenlikten ekonomik kalkınmaya kadar geniş bir yelpazede kazanımlar elde

etmesine imkân tanımaktadır. Dolayısıyla Mavi Vatan, Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal stratejisinin vazgeçilmez bir parçası olarak geleceğe yönelik deniz politikalarının temelini oluşturmaktadır. Mavi Vatan doktrini, Türkiye'nin denizlerdeki jeopolitik konumunu ve stratejik çıkarlarını bilimsel ve hukuki temellerle yeniden tanımlayan bütüncül bir yaklaşımdır. Bu doktrin, deniz yetki alanlarının etkin bir şekilde korunmasını, ekonomik potansiyellerin sürdürülebilir kullanımını ve deniz güvenliğinin tesisini esas alarak ülkenin denizcilik vizyonuna derinlik katmaktadır. Dolayısıyla Mavi Vatan, yalnızca bir siyasi söylem olmanın ötesinde, uluslararası hukuk ve jeostratejik analizlerle desteklenen, Türkiye'nin ulusal çıkarlarını uzun vadede güvence altına almayı amaçlayan stratejik bir çerçeve olarak değerlendirilmelidir. Bu çerçeve, bölgesel istikrar ve uluslararası ilişkiler bağlamında Türkiye'nin etkin bir deniz gücü olma hedefine yönelik kritik bir unsurdur.

Kaynaklar:

1. Anlar, Güneş, Ş. (2007). *Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi ve Deniz Çevresinin Korunması*, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 56 (2), 1-37.
2. Arıkan, A., Sultan, B., Güngör Sola, B. (2023). *Mavi Vatan Başarı Testi (MVBT) Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, Ege Coğrafya Dergisi, 32(2), 361-373.
3. Atlı, D. (2025, 31 Temmuz). "Mavi Vatan Doktrini ve Karadeniz'de Münhasır Ekonomik Bölgelerin Belirlenmesi". <https://stratejikortak.com/2021/01/mavi-vatan-doktrini-ve-karadenizde-munhasir-ekonomik-bolge-belirlenmesi.html> (16.28).
4. Balık, İ. (2018). *Türkiye Deniz Yetki Alanları ve Kıyıdaş Ülkelerle Yetki Alanı Anlaşmazlıkları*, Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergisi, 11(1), 86-98.
5. Balkaş, Ö. (2021). *Deniz Yetki Alanlarının Belirlenmesi, İşletme Yönetimi (EMBA)*, 1-4.
6. "Başlıca Ege Denizi Sorunları". (2025, 31 Temmuz). <https://www.mfa.gov.tr/baslica-ege-denizi-sorunlari.tr.mfa> (19.50).
7. Cömert, A. A. (2025, 31 Temmuz). "Karasuları Rejimi". <https://www.hukukihaber.net/karasulari-rejimi-ahmed-alper-comert> (17.32).
8. Çakır, M. (2022). *Mavi Vatan Doktrinin Oluşumu ve Gelişimi, Ortadoğu Analiz Uluslararası Siyaset Dergisi*, 13(118), 58-61.
9. Demir, İ. (2020). *Türk Deniz Yetki Alanlarının Belirlenmesinin Hukuki Dayanakları ve İç Hukuk Üzerine Bazı Düşünceler*, Adalet Dergisi, 2(65), 27-50.
10. Gündüz, A. (2025, 31 Temmuz). "1958 Cenevre Deniz Hukuku Sözleşmeleri: Kıta Sahanlığı Sözleşesi". <https://www.turkishgreek.org/index.php/kuetuephane/item/136-1958-cenevre-deniz-hukuku-soezlesmeleri-kita-sahanligi-soezlesmesi> (15.36).
11. Hayta, N. (2025, 31 Temmuz). "Adalar Denizi-Doğu Akdeniz-Mavi Vatan". <https://atam.gov.tr/kitaplar/adalar-denizi-dogu-akdeniz-mavi-vatan/> (19.56).

12. Kadan, T. (2025, 1 Ağustos). "Mavi Vatan Doktrini Nasıl Oluşturdu?". <https://briqjournal.com/mavi-vatan-doktrini-nasil-olustu> (12.23).
13. "Karasuları Kanunu". (2025, 31 Temmuz). https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc047/kanuntbmmc047/kanuntbmmc04700476.pdf (16.33).
14. Karataş, S. (2015). *Münhasır Ekonomik Bölge Üzerinde Üçüncü Devletlerin Hak ve Yetkileri*, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 23 (2), 79-110.
15. "Kıta Sahanlığı". (2025, 31 Temmuz). <https://www.kdhukuk.com/kita-sahanligi/> (15.21).
16. "Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge Nedir?". (2025, 31 Temmuz). <https://bau.edu.tr/haber/15945-kita-sahanligi-ve-munhasir-ekonomik-bolge-nedir> (15.18).
17. Kozahan, M. K. (2019). *Deniz Hukuku'nun Gelişimi ve Devletin Açık Denizlerde Egemen Hakları*, Mavi Vatan'dan Açık Denizlere Dergisi, Yıl 1, Sayı:3, 6-16.
18. "Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) Ne Demek?". (2025, 31 Temmuz). <https://mavi-vatan.net/munhasir-ekonomik-bolge-meb-ne-demek/> (15.50).
19. Özman, A. (2025, 31 Temmuz). "Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi". <https://www.turkishgreek.org/index.php/kuetuephane/item/153-unclos-turkish> (15.14).
20. Taşpınar, M. F. (2025, 31 Temmuz). "Münhasır Ekonomik Bölge". <https://hukukif.com/munhasir-ekonomik-bolge/> (19.57).
21. Tekin Apaydın, D. (2019). *Düz Esas Hatların Belirlenmesinde Adaların Rolü: Adalar Saçağı Bilmecesi*, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 25(2), 565-589.
22. Yalçınalp, E. ve Temel, E. (2025, 1 Ağustos). "Mavi Vatan Nasıl Doğdu? Doktrinin Mimarları Cem Gürdeniz ve Cihat Yayıcı Anlatıyor". <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-54096105> (11.25).
23. Yayıcı, C. (2011). *Doğu Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasında Libya'nın Rolü ve Etkisi*, Güvenlik Stratejileri Dergisi, 7(4), 17-42.
24. Yayıcı, C. (2025, 1 Ağustos). "Türk Deniz Doktrini: Mavi Vatan". <https://cihannumadergi.com/turk-deniz-doktrini-mavi-vatan-doc-dr-cihat-yayici/> (11.27).
25. "Yunan İddialarına Karşı Türkiye'nin Cevapları: Bölüm-8". (2025, 31 Temmuz). https://strasam.org/ua-iliskiler/uluslararası-sorunlar/yunan-iddialarina-karsi-turkiyenin-cevaplari-bolum-8-969#google_vignette (15.47).

Osmanlı'nın Deniz İmparatorluğuna Dönüşmesini Sağlayan Deha: Barbaros Hayreddin Paşa

Osmanlı Devleti'nin Kaptan-ı Deryası, yani Bahriye Nezareti'nin başkanı ve donanma komutanı olan Barbaros Hayreddin Paşa, dönemin en önemli denizcilerinden biri olmasının yanı sıra, Türk denizcilik tarihinin simge isimlerinden ve millî kahramanlarından.

Asıl adı Hızır olan Barbaros Hayreddin Paşa, Midilli Adası'nda dünyaya gelmiştir. Gerek Osmanlı donanmasının güçlenmesinde oynadığı rol, gerekse Akdeniz'de sağladığı deniz üstünlüğüyle tarihsel açıdan büyük bir öneme sahiptir.

Tarihî kaynaklarda "Barbaros" ve "Hayreddin" ünvanlarıyla anılan Paşa, kırmızı sakalı nedeniyle ağabeyi Oruç Reis'e verilen "Barbarossa" (Kızıl Sakal) lakabının zamanla kendisi için de kullanılmaya başlanmasıyla bu adla tanınmıştır. "Hayreddin" ünvanı ise, Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim tarafından, devlet hizmetindeki üstün başarıları ve katkıları dolayısıyla, "dinin hayırlısı" anlamında bizzat verilmiştir.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın babası Yakup Ağa, sipahi sınıfına mensup bir asker olup, Selanik yakınlarında bulunan Vardar Yenice'sinde tımar sahibidir. Fatih Sultan Mehmet'in Midilli Adası'nı fethedip Türk nüfusunun buraya yerleşmesini teşvik etmesi üzerine, adaya ilk yerleşenlerden biri de Yakup Ağa olmuştur. Padişahın emriyle Midilli'de kendisine tımar tahsis edilen Yakup Ağa, adalı bir kadınla evlenmiş ve bu evlilikten dört erkek çocuğu İshak, Oruç, Hızır ve İlyas dünyaya gelmiştir. Hızır Reis, gençlik yıllarında bir tekne sahibi olarak Selanik, Eğriboz (Ağrıboz) ve Midilli arasında ticaretle uğraşmış; bölgedeki limanlar arasında mal taşımacılığı yapmıştır.

Ağabeyi Oruç Reis, yakın çevredeki seferlerle yetinmeyerek Trablus'a gitmek istemiştir. Bu amaçla, en küçük kardeşi İlyas ile birlikte Midilli'den yola çıkmıştır. Ancak Trablus'a ulaşmadan, Rodos Şövalyelerine ait gemilerle karşılaşmış ve şiddetli bir deniz muharebesi meydana gelmiştir. Bu çarpışmada en küçük kardeşleri İlyas hayatını kaybetmiştir. Muharebe sonunda Oruç Reis, gemileriyle birlikte esir alınmış, zincire vurularak Rodos Adası'na götürülmüştür.

Hızır Reis, ağabeyini kurtarabilmek amacıyla çeşitli girişimlerde bulunmuş ancak başarılı olamamıştır. Oruç Reis ise kendi çabasıyla, Antalya yakınlarında ıssız bir sahile demirleyen bir Rodos gemisinden, çıkan fırtınayı fırsat bilerek denize atlamış ve esaretten kurtulmuştur. Oruç Reis'in Rodos Şövalyelerine esir düşmesi, Hızır Reis'in hayatında dönüm noktası olmuş; ağabeyinin özgürlüğünü kazanmasının ardından iki kardeş, deniz korsanlığı faaliyetlerine başlamıştır.

Oruç ve Hızır kardeşler, ellerindeki gemilerle Batı Akdeniz'e doğru harekete geçmişlerdir. Barbaros kardeşler, dönemin Tunus Hafsî Sultanı Ebû Abdullah Muhammed b. Hasan ile anlaşarak, denizden elde ettikleri ganimetlerin beşte birini Sultan'a vermek koşuluyla Halkulvâdî'ye yerleşmişlerdir. Gemi sayısının artması üzerine, Tunus'un güneydoğusundaki Cebe Adası'na giderek burada bir deniz üssü oluşturmuşlardır. Buradan başlatıkları başarılı deniz seferleri ve kazandıkları zaferler, şan ve şöretlerinin duyulmasını

ve artmasını sağlamıştır. Kısa sürede Şerşel, Cezayir, Tenes ve Tlemsen (Tilimsân) gibi Kuzey Afrika'nın önemli şehirlerini ele geçirmişlerdir.

Oruç Reis, Tlemsen (Tilimsân) şehrini savunduğu sırada İspanyollar tarafından şehit edilmiştir. Bu olayın ardından Barbaros Hayreddin Paşa, Cezayir'de "Sultan" ünvanıyla tek başına yönetimi üstlenmiştir. Ancak tek başına mücadele edemeyeceğini anlayınca, Hacı Hüseyin adlı adamını, Cezayir halkının Ekim 1519 tarihli arızası, 40 esir ve hediyelerle dolu dört gemi eşliğinde Osmanlı padişahı Yavuz Sultan Selim'e göndererek hem kendi hem de bölge halkının Osmanlı yönetimine bağlılığını iletmıştır.

Yavuz Sultan Selim, bu bağlılık bildirisini memnuniyetle karşılayarak Barbaros'a sultanlık beratı, mücevherlerle süslü bir kılıç, sancak ve hilat göndermiştir. Ayrıca 2.000 yeniçeri, toplar ve dört gemi göndererek Anadolu'dan dilediği kadar asker toplama yetkisini de kendisine vermiştir. Mısır'ın fethi sonrası Cezayir'in Osmanlı topraklarına katılmasıyla, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki hâkimiyeti sağlam bir temele oturtulmuştur. Cezayir'de Osmanlı padişahı adına hutbe okunmuş ve para basılmıştır. Bu gelişmelerle

birlikte, Osmanlı'nın Kuzey Afrika'daki egemenliği resmi olarak başlamış ve yüzyıllar boyunca devam etmiştir.

Kanunî Sultan Süleyman döneminde de Osmanlı denizciliği, Akdeniz'in geniş coğrafyasında etkisini yoğun bir biçimde göstermiştir. Endülüs Müslümanlarına yönelik İspanyol baskısını sona erdirmek ve İspanya'ya karşı kara seferlerinin yanında, denizlerde de etkinlik sağlamak amacıyla Kanunî Sultan Süleyman, denizcilik alanındaki engin tecrübesi ve özellikle İspanya ile Kuzey Afrika'daki savaşları ve rakiplerini yakından tanıması nedeniyle Barbaros Hayreddin Paşa'yı İstanbul'a davet etmiştir.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın Osmanlı Devleti'ne bağlılık göstermesi haberinin Avrupa'da, özellikle İspanya Kralı V. Carlos üzerinde büyük endişe yarattığı bilinmektedir. Papa'nın, "Barbaros'a karşı savaşmayınız; zira o ele geçirmeyi kararlaştırdığı yeri bırakmaz. Onunla savaşan ve hayatını kaybedenler cennete ulaşamaz." şeklinde uyarıda bulunduğu kaynaklarda aktarılmaktadır. Ayrıca, dönemin Avrupalı kadınlarının, ağlayan çocuklarını susturmak için "Barbaros geliyor." ifadesini kullandıkları ve bu şekilde çocuklarını susturdularına dair rivayetler de mevcuttur.

1534 yılında Kanunî Sultan Süleyman'ın daveti üzerine Barbaros Hayreddin Paşa, 7 kadirga, 11 fita ve galyottan oluşan filosuyla İstanbul'a doğru yola çıkmıştır. Çanakkale'de kısa bir süre konakladıktan sonra, İstanbul'a geliş amacıyla Kanunî Sultan Süleyman'a arzda bulunmuş; izin alınmasının ardından Galata önlerine gelerek geceyi Kaptan Ahmet Paşa'nın evinde geçirmiş ve ertesi gün padişahın huzuruna kabul edilmiştir.

Halep'te bulunan Sadrazam İbrahim Paşa, Kanuni Sultan Süleyman'dan Barbaros Hayrettin Paşa ile görüşmek için izin talebinde bulunmuştur. Bunun üzerine Hayreddin Paşa Halep'e gitmiş ve burada İbrahim Paşa ile görüştüktan sonra, Cezayir Beylerbeyi olarak atanmıştır. İstanbul'a dönüşünde, Sadrazam İbrahim Paşa'nın önerisiyle Kanunî Sultan Süleyman tarafından Osmanlı donanmasına Kaptan-ı Derya olarak atanmıştır.

Barbaros Hayreddin Paşa, Kaptan-ı Derya ünvanını aldıktan sonra, İspanya liderliğindeki Avrupa ittifakını yenerek Akdeniz'de Türk hâkimiyetini kurmayı amaçlamıştır. Bu hedef doğrultusunda, güçlü ve düzenli bir donanmanın inşasına öncelik verirken, aynı zamanda Kutsal Roma İmparatoru, İspanya Kralı ve Habsburg Hollanda'sı Lordu V. Karl'a karşı Fransa ile iş birliğini stratejik bir adım olarak benimsemiştir.

1534 yılı Ağustos ayında, seksen parçalık Osmanlı donanması ile İstanbul'dan hareket

eden Barbaros Hayreddin Paşa, İtalya'nın güneyinde yer alan Reggio, Sperlonga ve Fondi kasabalarına yönelik askerî harekâtlar gerçekleştirmiştir. Bu operasyonların ardından Tunus'a yönelen Barbaros, 22 Eylül 1534 tarihinde, Mevlây Hasan'ın terk ettiği şehri Osmanlı idaresi altına almıştır. Ancak ertesi yıl, Kutsal Roma-Germen İmparatoru V. Karl'ın düzenlediği sefer neticesinde, Tunus tekrar ele geçirilmiş, Mevlây Hasan yeniden yönetici olarak atanmış ve Goletta Kalesi'ne bir İspanyol garnizonu yerleştirilmiştir.

1537 yılında Barbaros Hayreddin Paşa, Osmanlı donanması ile Korfu kuşatmasına katılmış; ancak kuşatma başarısızlıkla sonuçlanınca Venedik'e ait ada ve bölgelerin zaptına yönelmiştir. Ege Denizi'nde Paros, Antiparos, Skyros, Egina (Ekin), Naksos (Nakşa), Andros, Kerpe (Scarpantnos), Kaşot (Kasos) ve Girit açıklarındaki adacıklar dâhil olmak üzere toplam yirmi sekiz ada ile iki kale Osmanlı hâkimiyetine kazandırılmıştır. Bu gelişme ile Sakız, Kıbrıs ve Girit haricinde Venedik'in Doğu Akdeniz ve Ege Denizi'ndeki nüfuzu sona ermiştir. Bölgedeki deniz yollarının güvenliği temin edilmiştir.

Fransa Kralı I. François ile V. Karl arasında imzalanan Nice Mütarekesi'nin ardından, İspanya, Papalık, Venedik ve Portekiz'in katılımıyla Osmanlı Devleti'ne karşı yeni bir ittifak oluşturulmuştur. Andrea Doria komutasındaki 208 ila 246 parçadan oluşan müttefik donanması Korfu'da toplanmış; buna karşılık Barbaros Hayreddin Paşa komutasındaki 122 parçalık Osmanlı filosu Arta Körfezi'ne demirlemiştir. Preveze açıklarında iki taraf karşı karşıya gelmiş; Barbaros, Osmanlı donanmasını hilal şeklinde (kıvrık hançer düzeni) konuşlandırarak sağ kanadın komutasını Turgut Reis'e, sol kanadın komutasını Sâlih Reis'e vermiştir. Muharebe esnasında, Barbaros'un uyguladığı manevra ve stratejik düzenlemeler neticesinde müttefik donanma ağır bir yenilgiye uğramış; otuz

altı gemi Osmanlı'nın eline geçmiş ve 2.175 esir alınmıştır. Barbaros Hayreddin Paşa komutasındaki Osmanlı donanması, Amiral Andrea Doria komutasındaki Haçlı donanmasını imha etmiştir. Bu deniz muharebesi sonucunda Akdeniz'de, Osmanlı donanmasına karşı koyabilecek başka bir donanma kalmamış ve Akdeniz'de Türk hâkimiyeti başlamıştır. Nice Seferi, Barbaros'un son büyük seferidir. Bundan sonra daha çok tersane işleriyle meşgul olan Barbaros Hayreddin Paşa, 5 Temmuz 1546 yılında hastalıktan vefat etmiştir. Sağlığında Beşiktaş'ta yaptırdığı medresenin yanındaki türbesine defnedilmiştir.

Barbaros Hayreddin Paşa zamanında, Osmanlı denizciliği gücünün zirvesine ulaşmıştır. Ömrü denizlerde geçtiğinden Rumca, Arapça, İspanyolca, İtalyanca ve Fransızca gibi Akdeniz dillerini iyi bilmekte olan Hayreddin Paşa musikiyi de sevmiştir. Onun mektebinde yetişen değerli denizciler bu teşkilatlı tersane sayesinde güçlü varlıklarını bir süre daha devam ettirmiştir. Barbaros Hayreddin Paşa sağlığında Seyyid Murâdî'ye hâtıralarını yazdırmıştır. Gazavât-ı Hayreddin Paşa adını taşıyan hâtırat, biri mensur diğeri manzum olmak üzere iki şekilde kaleme alınmıştır.

Barbaros Hayreddin Paşa, Osmanlı denizciliğinin en parlak simalarından biri olarak, hem dönemin deniz stratejileri üzerinde derin etkiler bırakmış hem de Türkiye'nin denizlerdeki varlığının temelini sağlamlaştırmıştır. Kaptan-ı Derya ünvanıyla Akdeniz'de Osmanlı hâkimiyetinin tesis edilmesinde kilit rol oynayan Barbaros Hayrettin Paşa, güçlü donanma inşası ve başarılı deniz seferleriyle Osmanlı'nın denizlerdeki gücünü artırmıştır. Onun liderliğinde kazanılan zaferler, özellikle Preveze Deniz Muharebesi, Osmanlı donanmasının Akdeniz'deki rakiplerine karşı üstünlüğünü kesinleştirmiştir.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın denizcilik alanındaki başarıları, Türkiye'nin tarihsel süreçte de-

nizlerde etkin bir güç haline gelmesini sağlamış, ülkenin ulusal güvenlik ve ekonomik gelişimi açısından denizlerin stratejik önemini fark edilmesine öncülük etmiştir. Günümüz Türkiye'sinin "Mavi Vatan" politikası ve deniz yetki alanlarının korunmasında, Barbaros Hayret Paşa'nın vizyonu ve kahramanlığı ilham kaynağı olmaya devam etmektedir. Bu anlamda, Barbaros Hayreddin Paşa, sadece Osmanlı donanmasının değil, aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin denizcilik tarihinin de temel taşlarından biridir.

Kaynaklar:

1. "9 Madde İle Ünü Denizleri Aşan Kaptan-ı Derya Hızır Reis Barbaros Hayrettin Paşa". (2025, 5 Ağustos). <https://kulturveyasam.com/9-madde-ile-unu-denizleri-asan-kaptan-i-derya-hizir-reis-barbaros-hayrettin-pasa/>
2. "Arıza". (2025, 5 Ağustos). <https://islaman-siklopedisi.org.tr/ariza>
3. "Barbaros Hayreddin Paşa". (2025, 5 Ağustos). <https://islamansiklopedisi.org.tr/barbaros-hayreddin-pasa>
4. Bilgin, F. (2013). *Mekân ve İnsan: Gelibolu ve Barbaros Hayreddin Paşa (Osmanlı Devleti'nin Akdeniz Hâkimiyeti)*. Çanakkale Araştırmaları Türk Yılı, 11(14), 17-31.
5. Düzdağ, E. M. (2004). *Kaptan-ı Derya Barbaros Hayrettin Paşa'nın Hatıraları*. Kaynak Yayınları.
6. Kırac, B. (2025, 5 Ağustos). *Osmanlı'nın gücünü Akdeniz'e taşıyan paşa: Barbaros Hayrettin*. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/kultur/osmanlinin-gucunu-akdenize-tasiyan-pasa-barbaros-hayrettin/3265764>
7. Öztuna, Y. (2021). *Barbaros Hayreddin Paşa'nın Hatıraları*. Ötüken Neşriyat.

Kaptanlık Mesleğinin Tanımı, Yetki ve Sorumlulukları

Türk denizcilik mevzuatına göre kaptanlık mesleği, 854 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamında “Gemiye sevk ve idare eden kimseye veya zorunlu sebeplerle görevi başında bulunmaması hâlinde ona vekâlet eden kişiye kaptan denir.” biçiminde tanımlanmıştır. Gemi üzerinde en yüksek otoriteye sahip olan kişi kaptandır. Yetkileri gereği geminin güvenli bir şekilde seyrinden, mürettebatın yönetiminden ve yasal yükümlülüklerin eksiksiz bir biçimde yerine getirilmesinden sorumludur. Kaptan, özel yatlardan büyük ölçekli ticaret ve yolcu gemilerine kadar farklı türlerde ve büyüklüklerdeki deniz araçlarının güvenli bir biçimde sevk ve idaresinden sorumlu, ileri düzey mesleki bilgi birikimi ve operasyonel sorumluluğu olan kişidir. Gemi seyrinin planlanması, rotanın belirlenmesi, hava ve deniz koşullarının analiz edilmesi ile seyir süresince uluslararası deniz yollarına ve seyir emniyeti kurallarına uyulması, kaptanın başlıca görevleri arasında yer almaktadır. Ancak bu görevler mesleğin yalnızca teknik yönünü oluşturmaktadır. Gemideki mürettebatın idaresi, görev dağılımı ve disiplini, yolcu ile yük güvenliğinin temini, gemi faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde

denetlenmesi gibi çok yönlü ve karmaşık sorumlulukları da bulunmaktadır.

Bu bağlamda kaptanlık mesleği, teknik bilgi birikimi, gelişmiş liderlik vasıfları, güçlü iletişim yetenekleri, yüksek düzeyde stres yönetimi, analitik düşünme kapasitesi ve hızlı karar alma becerileri ile icra edilmesi gereken bir meslektir. Kriz anlarında soğukkanlılıkla doğru kararlar alabilme ve tüm gemi personelinin koordinasyonunu sağlayabilme yetkinliği, kaptanlık mesleğini yüksek düzeyde sorumluluk gerektiren seçkin bir uzmanlık alanı hâline getirmektedir. Kaptanlık, hukuki, idari, teknik ve insani boyutları bir arada barındıran çok disiplinli bir meslek olarak değerlendirilmelidir.

Kaptanlık Mesleğine Yönelik Eğitim Süreci ve Yeterlilik Şartları

Kaptanlık mesleğini icra etmek isteyen kişiler için planlı, sistematik ve çok aşamalı bir eğitim süreci yürütülmektedir. Bu süreç, yalnızca teorik eğitimle sınırlı olmayıp, uygulamalı denizcilik eğitimi ile desteklenmekte ve uluslararası standartlara uygun bir mesleki yeterlilik sistemi çerçevesinde yürütülmektedir. Özellikle dünya ticaretinin büyük bir

bölümünün deniz yoluyla yapıldığı günümüz koşullarında, nitelikli gemi kaptanlarına olan ihtiyaç her geçen gün artmakta; bu durum, kaptanlık mesleğini stratejik öneme sahip bir kariyer haline getirmektedir.

Türkiye’de gemi kaptanı olmak isteyen adaylar, öncelikle özel ya da devlet üniversitelerinin denizcilik fakültelerinde, deniz ulaştırma işletme mühendisliği eğitimi almalıdır. Bu eğitim genellikle 4 yıl lisans ve 1 yıl hazırlık sınıfından oluşmaktadır. Ayrıca eğitim süreleri içerisinde tamamlanması gereken 12 aylık (365 günlük) açık deniz stajı bulunmaktadır. Staj süreci, öğrencinin eğitimde kazandığı teorik bilgileri gerçek deniz koşullarında uygulamasına olanak sağlamakta ve aynı zamanda uluslararası denizcilik uygulamalarına fiilen uyum sağlanmasını desteklemektedir. Bu süreçte öğrenciler, gemide vardiya tutma, denizde çatışmayı önleme kuralları, gemi manevrası, güvenlik sistemleri ve iletişim protokolleri gibi pek çok temel alanda deneyim kazanmaktadır.

Mezuniyet sonrası adayların ehliyetlerini alabilmeleri için Liman Başkanlıklarında yapılan sınavlara girmeleri ve bu sınavlardan da başarıyla geçmeleri gerekmektedir. Sınavlarda başarı gösteren adaylar gemilerde 3. kaptan (ikinci zabıt) veya 4. kaptan (üçüncü zabıt) olarak göreve başlamaya hak kazanırlar. Adaylar, deniz hizmeti sürelerini doldurdukça ve yeni sınavları geçtikçe sırasıyla 2. kaptan (birinci zabıt) ve nihayetinde kaptan (süvari bey) ünvanlarını alabilirler.

Uzak Yol ve Yakın Yol Gemi Kaptanlığı

Uzak Yol Kaptanları: Uluslararası denizlerde ve geniş coğrafi alanlarda sefer yapma yetkisine sahip olan profesyonel kişilerdir. Bu kaptanlar, yüksek tonajlı gemilerle uzun süreli ve karmaşık seferlerde geminin güvenli bir şekilde seyretmesini sağlamakla yükümlüdürler. Uzak yol kaptanları, sadece ulusal sularla sınırlı kalmayıp dünya denizlerinin tamamında, zorlu hava ve deniz koşullarında görev yapabilirler. İleri seviye navigasyon bilgisi, uluslararası denizcilik mevzuatına hâkimiyet, iyi seviyede yabancı dil bilgisi, kriz yönetimi ve liderlik becerileri, uzak yol kaptanlarının sahip olması gereken temel niteliklerdendir.

Yakın Yol Kaptanları: Görevlerini belirli sınırlar içerisinde, genellikle iç denizler, körfezler, limanlar ve kıyı bölgelerinde yerine getiren denizcilik uzmanlarıdır. Sınırlı tonaj ve makine gücüne sahip gemilerde çalışmak üzere yetkilendirilirler. Yakın yol kaptanları, daha sınırlı bir coğrafi alanda deniz seyrüseferi yaparlar. Seyir planlaması ve risk yönetimi, uzakyol kaptanlarına göre daha farklı ve daha sınırlıdır. Türkiye’de yakın yol kaptanları, esas olarak iç sularda veya kıyıya yakın

bölgelerde güvenli bir şekilde gemi ve mürettebatın seyir, yükleme, boşaltma operasyonlarından sorumludur. Bu kaptanlık türü, özellikle kısa mesafeli ticari faaliyetlerde ve özel yatlarda tercih edilmektedir.

Lisans eğitimi dışında, denizcilik meslek yüksekokullarında sunulan önlisans programları ile denizcilik meslek liseleri de kaptanlık mesleğine yönelik bir başka eğitim yolunu oluşturmaktadır. Bu kurumlardan mezun olan bireyler, ek eğitim ve yeterlilik belgeleriyle belirli alanlarda (örneğin yat kaptanlığı gibi) veya sınırlandırılmış tonajda ve rotalarda kaptanlık yapma hakkına sahip olabilmektedir. Ancak bu yeterlilikler, çoğunlukla belirli sulara (örneğin iç sular, kıyıya yakın bölgeler) ve belirli gemi türleriyle sınırlıdır.

Kaptan Adaylarında Sağlık Standartları ve Mesleğin Çalışma Alanları

Adayların, mesleğin gerektirdiği yüksek sorumluluk ve zorluklarla başa çıkabilecek düzeyde

Kaptanlar, yük taşımacılığı yapan ticari gemilerden yolcu taşımacılığı gerçekleştiren lüks kruvaziyer gemilerine, özel yatlardan offshore petrol ve gaz platformlarına kadar farklı tür ve boyutlardaki gemilerde görev alabilmektedirler.

Ticari denizcilik alanı, kaptanlar arasında en yaygın tercih edilen çalışma alanı olmakla birlikte, son yıllarda özel yat kaptanlığı ve açık deniz platformlarında görev alma gibi alternatif kariyer yolları da önem kazanmıştır. Kaptanların ücretleri, çalışılan sektör, geminin tonajı ve kaptanın deneyimine bağlı olarak değişkenlik göstermektedir.

Gemi personel yapısı ve kaptanlık pozisyonları, geminin büyüklüğü, türü ve işlevine göre farklılık arz etmektedir. Genel olarak kaptanlık hiyerarşisi; geminin genel seyrinden ve yönetiminin sorumlu olan ana kaptan, sınırlı kaptanlar ve zabıtlar gibi çeşitli görev alanlarını kapsar. Her pozisyonun ortak amacı, gemiyi planlanan varış noktasına en kısa sürede ve en güvenli şekilde ulaştırmaktır. Bu hiyerarşik yapı, deniz

sinden, mürettebatın yönetiminden, yük ve yolcu güvenliğinin sağlanmasından ve tüm yasal sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumludur. Kaptan, denizcilik mevzuatı, uluslararası konvansiyonlar ve şirket politikaları çerçevesinde gemiyi varış noktasına en güvenli şekilde ulaştırmakla yükümlüdür.

Birinci Zabıt (İkinci Kaptan): Gemide günlük operasyonların yürütülmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Kargo yükleme, tahliye ve istifleme işlemlerini planlar ve denetler. Aynı zamanda gemide güvenlik önlemlerinin uygulanmasını takip eder ve geminin güvenlik zabiti olarak görev yapar. Mürettebatın çalışma programlarının hazırlanması ve disiplinin sağlanması da birinci zabitin sorumlulukları arasındadır. Gemi bakım ve onarım faaliyetlerinin yönetimi, demirleme, yanaşma ve ayrılma işlemleri de bu pozisyonun kapsamındadır. Kaptanın yokluğunda geminin komutası birinci zabite geçer.

İkinci Zabıt (Üçüncü Kaptan): Geminin seyir ve navigasyonundan sorumludur. Seyir planlarını hazırlar, navigasyon cihazlarının güncellenmesini gerçekleştirir ve köprü üstü vardiyasını tutarak geminin güvenli seyrini sağlar. Liman evraklarının hazırlanması ve liman işlemlerinde destek verme görevleri de ikinci zabitin alanına girer. Ayrıca gemideki sağlık ve ilk yardım malzemelerinin kontrolü ile acil durum ve güvenlik tatbikatlarının düzenlenmesi de bu zabitin sorumluluk alanındadır.

Üçüncü Zabıt (Dördüncü Kaptan): Geminin emniyet ekipmanlarının bakım ve kontrollerinden sorumlu olup kıdem açısından en alt seviyede bulunan ve genellikle yeni mezun olmuş zabittir. Görevleri arasında, filika, yangın söndürücü ve alarm sistemleri gibi hayati öneme sahip güvenlik donanımlarının düzenli olarak kontrol edilmesi ve bakımının sağlanması yer alır. Ayrıca, acil durum tatbikatlarının organize edilmesi ve bunların kayıtlarının tutulması üçüncü zabitin temel sorumlulukları arasındadır. Belirlenen saatlerde seyir vardiyasını tutmak da bu zabitin görevleri arasında olup, liman operasyonları sırasında birinci zabite destek sağlamak da önemli bir fonksiyonudur. Bunun yanı sıra, mürettebatın acil durum eğitimlerinin takibi ve ilgili raporlamaların yapılması da üçüncü zabitin görev alanına dâhildir.

Bunun dışında çarkçı başı, çarkçı, elektrikçi, güverte reisi, gemici, makine lostromosu, fiter, yağcı, aşçı, kamarot gibi farklı ünvanlara sahip kişiler de gemilerde görev almaktadır. Her bir pozisyon, kaptanın liderliğinde geminin başarılı seyrini temin etmek için özelleşmiş bir meslek dalı olup, bir arada uyumlu şekilde çalışmaktadır.

Kaptanların Temel Sorumlulukları

Kaptan, geminin güvenli seyrinden sorumlu olan kişidir. Hava koşulları, deniz trafiği ve uluslararası deniz yolları gibi pek çok faktörü dikkate alarak rotayı planlar ve uygular. Bu süreçte seyir cihazları, haritalar ve elektronik navigasyon sistemlerini etkin şekilde kullanarak geminin hedeflenen rotayı izlemesini ve olası tehlikelerden kaçınmasını sağlar.

Güvenlik konusu, kaptanın en kritik görevlerinden biridir. Mürettebatın, yolcuların ve yükün güvenliğini sağlamak için gerekli tüm önlemleri alır. Düzenli güvenlik tatbikatları organize eder

fiziksel ve zihinsel yeterliliğe sahip olmaları gerekmektedir. Özellikle görme ve işitme gibi temel duyuşal yetenekler, mesleğin etkin ve güvenli bir şekilde icrasını sağlamak açısından kritik öneme sahiptir.

Deniz ortamının zorlu koşulları ve uzun süreli seferler, yüksek dayanıklılık ve stres yönetimi gerektirmektedir. Bu nedenle, kaptan adaylarının denizde çalışmaya elverişli olduklarının objektif olarak tespiti amacıyla kapsamlı sağlık muayenelerinden geçmeleri zorunludur. Sağlık standartlarına uyum, hem gemi emniyeti hem de mürettebatın güvenliği açısından hayati bir unsur olarak kabul edilmektedir.

Gemi kaptanlığı, denizcilik sektöründe geniş ve çeşitli çalışma alanları sunan bir meslek dalıdır.

seferlerinin etkin ve koordineli biçimde yürütülmesini sağlamaktadır.

Gemideki Kaptan ve Zabıtların Sayıları ile Görev Tanımları

Gemi organizasyonunda, kaptan ve zabıtların belirli görev ve sorumlulukları hiyerarşik bir yapıyla düzenlenmiştir. Bu yapı, geminin güvenli ve etkin şekilde işletilmesi için kritik öneme sahiptir. Kaptan, gemide en üst yetkili ve sorumlu kişi olarak görev yaparken, zabıtlar ise kaptanın emirleri doğrultusunda farklı operasyonel alanlarda görev almaktadırlar.

Kaptan (Süvari Bey): Gemi organizasyonundaki en üst makamdır. Geminin sevk ve idare-

ve uluslararası denizcilik standartlarına uyumu denetler.

Personelin görev dağılımını yapar, performanslarını izler ve disiplinin korunmasını temin eder. Ayrıca yangınla mücadele, ilk yardım ve genel güvenlik gibi konularda mürettebatın eğitimini organize ederek ekip çalışmasını ve yüksek moral seviyesini destekler.

Kargo ve operasyon yönetimi alanında yükleme, istifleme ve boşaltma işlemlerini denetler. Geminin dengesi ve yapısal bütünlüğü açısından uygun prosedürleri yürütür. Ayrıca yakıt tüketimi ve motor performansını izler. Liman yetkilileriyle koordinasyon kurar.

İletişim ve dokümantasyon da kaptanın günlük görevleri arasında yer alır. Geminin konumu ve durumu hakkında doğru, eksiksiz ve zamanında raporlar hazırlar. Seyir defterleri, güvenlik raporları ve diğer resmi kayıtların tutulmasını sağlar.

Geminin faaliyetlerinin uluslararası denizcilik yasalarına, çevre koruma mevzuatlarına ve güvenlik standartlarına tam uygun olmasını sağlar. Denizlerin korunmasına yönelik uygulamaları hayata geçirir. Kirliliği önleme tedbirleri uygular, atık ve balast suyu yönetimini denetler ve sürdürülebilir denizcilik uygulamalarını teşvik eder.

Farklı Deniz Araçlarında Kaptanlık

Yat Kaptanı

Yat kaptanları, özel ya da ticari amaçlar için kullanılan yatların sevk ve idaresinden sorumludurlar. Yatın uzunluğu, motor gücü ve sefer sahasına göre farklı sınıflandırmalar ve belgelendirmeler söz konusudur.

Kılavuz Kaptan (Pilot Kaptan)

Kılavuz kaptanlar, limanlar, boğazlar ve dar su yolları gibi karmaşık deniz alanlarında, özellikle yabancı ya da büyük tonajlı gemilerin güvenli seyri için diğer kaptanlara rehberlik hizmeti sunan yüksek uzmanlığa sahip kişilerdir. Görevleri sırasında, gemi kaptanına manevra konusunda danışmanlık sunarlar ancak gemideki nihai komuta yetkisi gemi kaptanına aittir.

Römorkör Kaptanı

Liman içerisinde faaliyet gösteren ve büyük gemilere yanaşma, kalkış veya demirleme sırasında yardımcı olan römorkör gemilerinin sevk ve idaresinden sorumlu olan kaptanlardır. Bu görev, özellikle dar alanlarda güçlü motor manevrası ve koordinasyon yeteneği gerektirir. Römorkör kaptanları, römorkör tipine göre farklı teknik becerilere sahip olmaktadır.

Feribot ve Deniz Otobüsü Kaptanı

Kısa mesafede düzenli yolcu taşımacılığı yapan feribot, deniz otobüsü, şehir hatları vapurları vb. deniz araçlarını sevk ve idare eden kaptanlardır. Genellikle iç sularda veya kıyıya paralel hatlarda seferler düzenlemektedirler. Yolcu emniyeti, hızlı manevra kabiliyeti ve yoğun deniz trafiği koşullarında güvenli seyir, bu görevde öne çıkan unsurlardır. Türkiye’de bu kaptanlık türü, özellikle İstanbul Şehir Hatları, İDO, BUDO ve deniz taksi hizmetleri kapsamında yaygındır.

Ticaret Gemisi Kaptanı

Ticaret gemisi kaptanları, deniz taşımacılığında faaliyet gösteren yük gemilerinin sevk ve idaresinden sorumlu olan en yetkin kişilerdir. Konteyner gemileri, dökme yük gemileri, tankerler ve genel kargo taşıyan ticaret gemilerinde görev yapmaktadırlar. Temel sorumlulukları arasında, yükleme ve boşaltma operasyonlarının planlanması ve denetlenmesi, yük güvenliğinin sağlanması, ulusal ve uluslararası taşımacılık mevzuatlarına uygun hareket edilmesi, denizde can ve mal güvenliğinin korunması yer alır.

Kruvaziyer Gemisi Kaptanı

Kruvaziyer gemisi kaptanları, yolcu taşımacılığına yönelik büyük ölçekli turistik gemilerin tüm operasyonlarını yöneten ve denetleyen profesyonel denizcilerdir. Bu kişiler, geminin seyir faaliyetlerinden ve gemideki sosyal, lojistik, hizmet operasyonlarının uyumlu şekilde yürütülmesinden sorumludurlar. Yolcu memnuniyeti, konaklama hizmetlerinin denetlenmesi, mürettebatın organizasyonu ve gemi içi disiplinin korunması da görev tanımları içerisinde yer almaktadır. Kruvaziyer gemisi kaptanları, seyir güzergâhının belirlenmesi, uğrak limanlarla olan etkileşimin yürütülmesi, uluslararası liman ve güvenlik protokollerine uyumun sağlanması gibi geniş kapsamlı sorumluluklara sahip kişilerdir.

Açık Deniz Sondaj Kuleleri Kaptanı

Deniz üzerinde konumlandırılmış petrol ve doğal gaz sondaj platformlarının tüm operasyonel süreçlerinin güvenli ve etkin şekilde yürütülmesinden sorumlu olan en yetkili kişilerdir. Sondaj faaliyetlerinin işleyişini doğrudan denetleyerek operasyonların teknik ve yasal düzenlemelere uygunluğunu sağlarlar. Aynı zamanda platformda görev yapan mühendis, teknisyen ve destek personelinin oluşan mürettebatın yönetimini üstlenir, görev dağılımını koordine eder, iş güvenliği uygulamalarını gözetir ve disiplini sağlar.

Kaptanlık Mesleğinin Türkiye Açısından Önemi

Kaptanlık, denizcilik faaliyetlerinin yönetiminde üst düzey sorumluluk taşıyan ve uluslararası deniz taşımacılığında kritik öneme sahip olan deniz taşımacılığında kritik öneme sahip olan uzmanlaşmış bir meslek alanıdır. Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke olup, jeopolitik konumu sayesinde Asya ile Avrupa arasında deniz ulaşımı açısından stratejik bir öneme sahiptir. Karadeniz, Ege Denizi, Akdeniz ve Boğazlar üzerinden geçen uluslararası deniz ulaşım hatları, Türkiye’yi dünya deniz ticareti açısından son derece değerli bir konuma getirmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’nin deniz yetki alanlarında etkinliğini sürdürebilmesi ve deniz ticaretinden daha büyük paylar alabilmesi için nitelikli deniz insanlarına ihtiyacı vardır. Kaptanlık, Türkiye’nin “denizci millet, denizci ülke” vizyonunu gerçekleştirebilmesi açısından vazgeçilmez bir meslek dalıdır. Mavi Vatan doktrini kapsamında deniz yetki alanlarımızın korunması ve ekonomik olarak değerlendirilmesi, ülkemizin donanımlı ve etkin denizciler

yetiştirmesi ve bu alanda aktif görev almalarıyla mümkün olacaktır.

Kaptanlık, Türkiye için sadece bir meslek grubu olmanın ötesinde, denizcilik politikasının ve deniz ekonomisinin temel yapı taşlarından biridir. Eğitimli, disiplinli, mevzuata hâkim ve çevre bilinci gelişmiş kaptanların yetişmesi, Türkiye’nin hem ekonomik bağımsızlığı hem de denizlerdeki stratejik çıkarları açısından hayati öneme sahiptir.

Kaynaklar:

1. “Bir Gemi Kaptanı Ne İş Yapar?”. (2025, 3 Ağustos). <https://www.careerexplorer.com/careers/ship-captain/> (16.41)
2. “Deniz İş Kanunu”. (2025, 3 Ağustos). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatme-tin/1.5.854.pdf> (16.49)
3. “Gemi Kaptanı Nasıl Olunur? Gemi Kaptanı Olmak İçin Gerekenler Nelerdir? Gemi Kaptanı Olma Şartları Nelerdir?”. (2025, 3 Ağustos). <https://www.cnnturk.com/yasam/gemi-kaptani-nasil-olunur-gemi-kaptani-olmak-icin-gerekenler-nelerdir-gemi-kaptani-olma-sartlari-nelerdir-2034728> (16.31)
4. “Gemi Kaptanı Nedir? Nasıl Olunur?”. (2025, 3 Ağustos). <https://kampusum.co/meslekler/gemi-kaptani> (16.37)
5. “Gemi Kaptanı Nedir? Nasıl Olunur?”. (2025, 3 Ağustos). <https://www.kariyer.net/pozisyonlar/gemi+kaptani/nedir> (16.38)
6. “Gemide Kim Ne İş Yapar”. (2025, 3 Ağustos). <https://www.donencedenizcilik.com/gemide-kim-ne-is-yapar> (16.42)
7. “Gemilerin Gemiadamları İle Donatılmasına İlişkin Yönerge”. (2025, 3 Ağustos). <https://istanbulliman.uab.gov.tr/uploads/pages/gemi-adamlari-servisi/gemilerin-gemiadamlari-ile-donatilmasi.pdf> (16.46)
8. Ilgın, S. (2025, 3 Ağustos). “Nasıl Gemi Kaptanı/Kaptan Olunur? Gemi Kaptanı/Kaptan Ne İş Yapar?”. <https://boensitu.com/meslek/sayisal/kaptan> (16.29)
9. Işık, K. (2025, 3 Ağustos). “Gemilerde Kaç Kaptan Bulunur?”. <https://www.denizcilikbilgileri.com/gemilerde-kac-kaptan-bulunur/> (16.48)
10. “Kaptan Nedir, Nasıl Olunur?”. (2025, 3 Ağustos). <https://www.kariyer.net/pozisyonlar/kaptan/nedir> (16.24)
11. Kürkcü, Z. (2025, 3 Ağustos). “Kaptan Nedir? Ne İş Yapar? Ne Kadar Maaş Alır?”. <https://www.iiensitu.com/tr/blog/kaptan> (16.43)
12. Rush, C. (2025, 3 Ağustos). “Gemi Kaptanı Nedir?”. <https://blog.remitly.com/tr/finance/gemi-kaptani-nasil-olunur/#:~:text=Gemi%20kaptan%C4%B1%20olabilmek%20i%C3%A7in%20denizcilik,p-ratik%20deneyim%20kazanarak%20tecr%C3%BCbe%20edinir.> (16.27)
13. Tulum, M. (2025, 3 Ağustos). “Gemi Kaptanı Olmak İsteyenlere”. <https://www.yenisifikirleri.net/gemi-kaptani-olmak-isteyenlere/> (16.33)
14. “Yat Kaptanı (499 GRT) Eğitimi”. (2025, 3 Ağustos). <https://dem.gen.tr/egitimlerimiz/yat-kaptani-499-grt-egitimi> (16.34)

Üniversitemiz ve Tüpraş İş Birliğiyle Gerçekleşen Temel Rafinericilik Staj Programı İlk Mezunlarını Verdi

Üniversitemiz ve Türkiye'nin lider enerji şirketi Tüpraş iş birliğiyle gerçekleşen, Kırıkkale Meslek Yüksekokulu ile Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi öğrencilerimize saha deneyimi ve teknik gelişim imkânı sunan Temel Rafinericilik Staj Programı başarıyla tamamlandı ve bazı öğrencilerimiz Tüpraş bünyesinde istihdam edildi.

Örnek bir üniversite-sanayi iş birliğiyle öğrencilere sektörel farkındalık kazandırmayı ve yerel kalkınmaya nitelikli insan kaynağıyla katkıda bulunmayı hedefleyen Tüpraş Temel Rafinericilik Staj Programı kapsamında öğrencilerimiz; temel rafinericilik eğitimi, saha uygulamaları ve teknik gelişim modüllerinden oluşan çok yönlü bir öğrenim sürecine dâhil oldu. Eğitim sürecini başarıyla tamamlayan öğrencilerimize Kırıkkale Rafinerisi'nde düzenlenen törenle "Temel Rafinericilik Sertifikası" verildi.

Kapanış etkinliğine Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Sedat Aktan, Tüpraş Kırıkkale Rafineri Müdürü Tolga Temur, Mühendislik Fakültesi Dekanımız Prof. Dr. Murat Lüy, Kırıkkale Meslek Yüksekokulu Müdürümüz Prof. Dr. Özgür Selvi, Özel Kalem Müdürümüz Seçkin Akyüz, Tüpraş yetkilileri ve öğrencilerimiz katıldı. Üniversitemiz ve Türkiye'nin lider enerji şirketi Tüpraş iş birliğiyle gerçekleşen, Kırıkkale Meslek Yüksekokulu ile Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi öğrencilerimize saha deneyimi ve teknik gelişim imkânı sunan Temel Rafinericilik Staj Programı başarıyla tamamlandı ve bazı öğrencilerimiz Tüpraş bünyesinde istihdam edildi.

Örnek bir üniversite-sanayi iş birliğiyle öğrencilere sektörel farkındalık kazandırmayı ve yerel kalkınmaya nitelikli insan kaynağıyla katkıda bulunmayı hedefleyen Tüpraş Temel Rafinericilik Staj Programı kapsamında öğrencilerimiz; temel rafinericilik eğitimi, saha uygulamaları ve teknik gelişim modüllerinden oluşan çok yönlü bir öğrenim sürecine dâhil oldu. Eğitim sürecini başarıyla tamamlayan öğrencilerimize Kırıkkale Rafinerisi'nde düzenlenen törenle "Temel Rafinericilik Sertifikası" verildi.

İş birliği protokolünden duyduğu memnuniyeti dile getiren Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Sedat Aktan, öğrencilerimizin derslerde öğrendikleri teorik bilgileri, alanında uzman Tüpraş personelinin gözetiminde uygulamalı olarak öğrenmelerinin mesleki gelişim ve saha tecrübesi adına çok değerli olduğunu ifade etti. Bu gibi iş birliklerinin hem Üniversitemiz hem de farklı sektörlerde hizmet veren firmalar adına önemine değinen Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Sedat Aktan, iş birliğinin hayata geçirilmesinde emeği geçenlere teşekkür etti.

Öğrencilerimize sertifikalarını Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Sedat Aktan ve Tüpraş Kırıkkale Rafineri Müdürü Tolga Temur takdim etti. Tüpraş İnsan Kaynakları Biriminin "teknik kariyer yolculuğu" temalı mülakat ve özgeçmiş tüyoları verdiği oturumla devam eden etkinlikte, genç çalışanlar da Tüpraş'ta çalışma deneyimlerini paylaştı.

Temel Rafinericilik Staj Programı

Tüpraş, Üniversitemiz ile gerçekleştirilen staj programına ek olarak Batman Üniversitesi iş birliği ile de bu başarılı modeli, gelecek yıllarda devam ettirmeyi ve rafinerilerinin bulunduğu Kocaeli ve İzmir illerinde de yaygınlaştırmayı, daha fazla genci enerji sektörüne kazandırmayı planlıyor.

"Gençlerimiz, Yakın Geleceğin Büyük Türkiye Vizyonumuzda asla ihmal edilmemesi gereken bir potansiyeldir"

Staj programı ile ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşan Rektörümüz Prof. Dr. Ersan Aslan, "Öğrencilerimizin mesleki alanları ile ilgili derslerde edindikleri teorik bilgileri, mezun olmadan pratik uygulamalarla pekiştirmeleri ve bu becerileri alanında duayen sektör firmalarında edinmeleri, bilimsel ve teknolojik rekabetin üst düzeyde olduğu dünya şartlarında çok önemlidir. Geleceğimizi emanet edeceğimiz gençlerimiz, Yakın Geleceğin Büyük Türkiye

vizyonumuzda asla ihmal edilmemesi gereken bir potansiyeldir. Üniversite olarak her bir gençimizin en iyi şekilde yetişmesi için kamu ve özel sektör temsilcileri ile sürekli olarak temas halindeyiz. Ne mutlu ki bu kapsamda öğrencilerimiz, paydaşlarımız ve bizler adına çok güzel çıktılar elde ettik. Bugün de ülkemizin önde gelen şirketlerinden biri olan Tüpraş ile yapılan bu iş birliğinin gurur verici sonuçlarını görüyoruz. Öğrencilerimiz, alanında duayen bir firma olan Tüpraş'ta uzun yıllara dayanan saha tecrübesine sahip usta isimlerin tedrisinden geçtiler. Öğrencilerimiz, burada edindikleri tecrübenin önemini ilerideki yıllarda çok daha iyi anlayacaktır. Ülkemize değer katan bu iş birliğinin hayata geçirilmesinde katkısı olan herkese ve özellikle öğrencilerimizle bilgi ve tecrübesini paylaşan Tüpraş personeline teşekkür ederim. Umarım bu iş birliğini daha iyi seviyelere taşıyacağız. Teşekkür ederim." dedi.

Yaptığımız Bütün Çalışmalar, Öğrencilerimizin Yakın Geleceğin Büyük Türkiye'si'nde Başrol Olarak Yer Almaları İçindir

Rektörümüz Prof. Dr. Ersan Aslan, Ülke TV'de Eğitimci-Yazar İsmail Yolcu'nun sunumuyla gerçekleşen "Genç Vizyon" programına canlı yayın konuğu olarak katıldı. İsmail Yolcu'nun ve izleyicilerin sorularını cevaplayan Rektörümüz, tercih sürecindeki gençlere Üniversitemiz, Üniversitemizin başarıları ve çalışmaları hakkında bilgi verdi. Üniversitemizin de sahip olduğu Kurumsal Akreditasyon Belgesi ve öğrencilere katkısı hakkında bilgi veren Rektörümüz Prof. Dr. Ersan Aslan, "Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK), kurumsal akreditasyon için sizin eğitim-öğretimi nasıl yaptığınıza, müfredatınızın güncelliğine ve sürdürülebilirliğine bakıyor. Eğitim-öğretimin ilgili sektörün ihtiyaçlarını ne kadar karşıladığına dikkat ediyor ve bunu yaparken sadece üniversite içine bakarak değil, sektörle yerel ve ulusal düzeyde nasıl ilişkiler kurduğunuza odaklanıyor. Eğitim-öğretim ve araştırma kriterlerinin yanında sosyal anlamda üniversitenin öğrencilerinin, akademik ve idari personelinin; yerel, ulusal ve uluslararası kapsamda ne gibi etkinlikler yaptığını, bu alana nasıl katkıları olduğunu da değerlendiriyor. YÖKAK, Üniversitemizin çok önem verdiği bir husus olan sektörel ilişkilere, bu ilişkiler içerisinde akademisyenlerin ve öğrencilerin ne kadar aktif olduklarını dikkate alıyor. Akademisyenin sektörle birlikte proje yapması, öğrencileri sektör temsilcileriyle buluşturması ve ortak projelere dâhil etmesi, bu çalışmalardan elde edilen bilgi ve tecrübelerin eğitim-öğretime verimli bir şekilde yansıtılarak sürdürülebilirliğin sağlanması da değerlendirme kriterleri arasında yer alıyor. Bu kriterlerle ilgili iyi örneklerin varsa sizlerin puanı da yükseliyor ve bu Kurumsal Akreditasyon Belgesi almanızda önemli bir kolaylık sağlıyor. Proje bazlı çalışmalar yapma ve sektörle kurulan iş birlikleri yönüyle en iyi puan alan üniversitelerden birisiyiz. Kurumsal Akreditasyon Belgesi'ni almamızda bunun rolü büyüktü. Peki bu belgenin öğrenci için anlamı nedir? Öğrenci, tercih kılavuzunda Türkiye

Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ifadesini görüyorsa bu diplomanızın uluslararası alanda geçerli olduğunu gösterir. Kurumsal Akreditasyon Belgesi, sadece akademisyenlerimizin değil; öğrencilerimiz, idari personelimiz, şehrimizdeki ve çevremizdeki dış paydaşlarımızın katkılarıyla aldığımız bir belgedir. Çok emek verdiğimiz bir süreç sonunda YÖKAK'ın zorlu bir denetim sürecinden geçtik. Bizi denetlemeye gelen ekip içerisinde yurt dışından bir hocamız da vardı. Netice itibarıyla iki yıl akredite olmaya hak kazandık. Süreçte emeği geçen herkese teşekkür ederim. Yeni öğrencilerimiz akredite bir üniversitede eğitim-öğretimlerine başlayacak. Tabi ki Üniversitemiz yerinde sabit kalmayacak. İki yıl sonra yapılacak denetimde bu akreditasyonun devamı sağlanacaktır." dedi.

"Barınma ve uygulama yönüyle benzersiz bir Üniversiteyiz"

Değişen ve gelişen dünya şartlarında öğrencilerimizin gelecek hedeflerini önceleyen bir Üniversite olduğumuzu ifade eden Rektörümüz Prof. Dr. Ersan Aslan, "Önlisans ve lisans programlarımıza gelen öğrencilerimiz, mezuniyet sonrası düşünerek buraya geliyorlar. Bizim Kırıkkale Üniversitesi olarak teknik ve sosyal imkânlar yönüyle bir eksiğimiz yok. Barınma sorununuz da yok. Kampüsümüzün yanı başında bulunan yerleşik alanda 22 bin yatak kapasitesi var. 34 bin öğrencimizin 25-26 bin kadarı aktif olarak öğrenciliğini sürdürmektedir. 4-5 bin öğrencimizin de günlük olarak Ankara'dan gidip geldiğini düşünürseniz öğrencilerimiz; kampüsümüz içerisindeki yurduumuzda, kampüsün yakınında olan devlet ve özel yurtlar ile apartlarda kalabilir. Uygulamalar yönüyle benzersiz bir Üniversiteyiz. Örneğin, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültemizin Bilgisayar Mühendisliği ve Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümlerindeki öğrencilerimiz, üçüncü sınıfta iken Ankara'da faaliyet gösteren önemli bir firma ile yaptığımız protokol kapsamında işe başlayabiliyor. Firma yetkilileri

kampüsümüzde öğrencilerimizle mülakat yapıyor ve mülakatlar neticesinde tercih edilen öğrencilerimiz, sigortalı olarak meslek hayatlarına ilk adımlarını atıyor. 2017 yılının Temmuz ayında Resmi Gazete'de yayımlanan Üretim Reform Paketi var. Bu paketdeki maddelerden biri temel bilimler ve mühendislik dallarında eğitim gören öğrencilerin iş yeri eğitimi ile ilgiliydi. Bu eğitim de Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültemizde uygulanmaktadır. Yaptığımız çalışmalardan bir diğeri de Kırıkkale Meslek Yüksekokulumuz ile Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültemiz öğrencilerine yönelik Kırıkkale'de bulunan rafineride uygulamaya yönelik stajdır. İş birliği protokolü ile öğrencilerimizin sahada bilgi ve tecrübe edinmelerini sağlıyoruz. Öğrenci, stajlarını ve iş yeri eğitimlerini tam manasıyla yaptığı takdirde mezun olduğu zaman 'Ben şimdi ne yapacağım?' diye sormuyor. Çünkü işi hazır. Tabi bunu sağlayan bizim hocalarımız. Hocalarımızın önemli bir kısmı alanlarıyla ilgili faaliyet gösteren işletmelere yakındır. Öğrencilerimizi sürekli olarak işletmelere, iş yeri eğitimlerine ve staja götürürler. Sektörle ortak yapılan proje bazlı çalışmalara sadece lisansüstü öğrencilerimizi değil lisans ve önlisans öğrencilerimizi de dâhil ederler. Mesela burada kamera arkasında bir öğrencimizin olduğunu gördüğüm için çok mutlu oldum. Bizim yaklaşık 125 bin mezun öğrencimiz var. Bu öğrencilerimizin %30-35 civarı ile bağlantımız var. Mezun Portalımız ve çeşitli buluşmalarla bunu sağlıyoruz. Fakülte ve meslek yüksekokullarımızın düzenlediği ve bazen benim de katıldığım kariyer günü etkinliklerinde mezunlarımız bilgi ve tecrübelerini öğrencilerimizle paylaşıyor. Fakülte ve meslek yüksekokullarımız, bu gibi programlara çok önem veriyorlar. Öğrencilerimizin uzun yıllar sahada görev yapan isimlerle bir araya gelmesi, iş hayatına hazırlık için çok kıymetli bir husus." şeklinde konuştu.

Özbekistan Zarmed Üniversitesi Öğrencilerinden Üniversitemize Ziyaret

Üniversitemiz, Özbekistan ile mevcut akademik iş birliklerimizi güçlendirecek önemli bir ziyarete ev sahipliği yaptı. Özbekistan Zarmed Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri Ulug'bek Malikov, Ruxshona Abdullayeva ve Diyorbek Tursunov ile Diş Hekimliği Fakültesi öğrencisi Dıyora Saidumarova, kısa süreli akademik program kapsamında Üniversitemizi ziyaret etti. Programın ilk gününde Dış İlişkiler Başkanlığımızı ziyaret eden öğrenciler, Dış İlişkiler Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Başer tarafından ağırlandı. Üniversitemizin uluslararasılaşma çalışmaları hakkında genel bir bilgilendirme yapılan görüşmede, iki üniversite arasında akademik hareketlilik, araştırma projeleri ve kültürel etkileşim imkânları üzerine fikir alışverişinde bulunuldu. Tıp Fakültemizi ziyaret eden Özbek öğrenciler, Dekan Prof. Dr. Esra Dilek Keskin ve Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Atike Tekeli Kunt tarafından karşılandı. Fakülte yönetimi, misafir-

lerimize Tıp Fakültemizin akademik yapısı, eğitim programları, laboratuvar olanakları ve klinik uygulama süreçleri hakkında detaylı bilgi sundu. Ziyaret sırasında öğrenciler, tıp laboratuvarlarını gezerek yürütülen araştırma faaliyetlerini yerinde inceledi ve hastanemizde verilen sağlık hizmetlerini yakından tanıma fırsatı buldu. Program kapsamında konuklarımız, Diş Hekimliği Fakültemizi de ziyaret etti. Dekan Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Alaattin Tekeli, öğrencilere Diş Hekimliği Fakültemizin teknolojik altyapısı, klinik uygulamaları ve öğrencilere sunulan olanakları hakkında bilgi vererek fakülteyi gezdirdi. Spor Bilimleri Fakültemiz Rekreasyon Bölüm Başkanı Doç. Dr. Hakan Yapıcı, misafir öğrencilerimize Spor Bilimleri Fakültemiz ve Üniversitemizin spor imkânları hakkında bilgi verdi. Doç. Dr. Hakan Yapıcı, Özbek öğrencilerle tırmanış faaliyeti gerçekleştirdi. Unutulmaz bir deneyim yaşadıklarını belirten öğrenciler bu deneyimin

kendilerini hem fiziksel hem de ruhsal olarak yenilediğini, aynı zamanda Üniversitemizde gördükleri misafirperverlikten çok etkilendiklerini ifade etti. Merkez Kütüphanemizi ve kampüsümüzün farklı birimlerini gezerek akademik, sosyal ve kültürel imkânlarımızı gözlemleyen öğrenciler, Cumhuriyet ve Demokrasi Meydanı'nda yapılan Üniversitemiz tanıtım etkinliği stantlarını da ziyaret ettiler. Şehrimizi gezen, tarihi ve kültürel zenginliklerimizi tanıyan konuklarımız, geleneksel lezzetlerimizi tatma imkânı da buldu. Öğr. Gör. Büşra Kırlangıç eşliğinde Veteriner Fakültemizde atlara binen Özbek öğrenciler, özellikle kampüsün doğal güzelliklerinden ve modern altyapısından çok etkilendiklerini ifade ettiler. İki ülke arasındaki akademik ilişkilerin daha ileri seviyelere taşınmasına, öğrenciler arasında kültürel etkileşimin artmasına ve gelecekteki ortak projeler için zemin oluşmasına katkı sağlayan ziyaret, memnuniyetle sona erdi.

KAMPÜSTEN KARELER

KOLAY
ULAŞILABİLEN
HUZURLU VE
YEŞİL KAMPÜS

ULUSLARARASI
ÜNİVERSİTE

SOSYAL
ÜNİVERSİTE

ÇİFT DİPLOMA
İMKÂNI

Vale Görevlisi

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009078246

(Çalışma

12.08.2025

Yeri:

1 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

**Metal Yüzey Kaplama
Ustası**

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009077077

(Çalışma

12.08.2025

Yeri:

1 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Temizlik Görevlisi

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İlçe Geneli

Başvuru

00009118210

(Çalışma

13.08.2025

Yeri:

2 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Müdür

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009080561

(Çalışma

13.08.2025

Yeri:

2 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

YAHŞİHAN)

☆ Favorilere
Ekle

Depo Sevkiyat Sorumlusu

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

2 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009078710

(Çalışma

13.08.2025

Yeri:

2 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Ön Muhasebeci

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

2 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009078711

(Çalışma

13.08.2025

Yeri:

2 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Büro Memuru (Genel)

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009081082

(Çalışma

14.08.2025

Yeri:

3 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Beden İşçisi (Genel)

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009080922

(Çalışma

14.08.2025

Yeri:

3 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Elektrikçi (Genel)

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009080926

(Çalışma

14.08.2025

Yeri:

3 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

**Makine Bakım ve
Onarımcısı**

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

1 Açık Pozisyon

İl Geneli

Başvuru

00009080931

(Çalışma

14.08.2025

Yeri:

3 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

KIRIKKALE

MERKEZ)

☆ Favorilere
Ekle

Beden İşçisi (Genel)

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

5 Açık Pozisyon

İlçe Geneli

Başvuru

00009085808

(Çalışma

14.08.2025

Yeri:

3 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

YAHŞİHAN)

☆ Favorilere
Ekle

Beden İşçisi (Genel)

İşyeri adını görmek için Sisteme
Üye Girişi yapmanız
gerekmektedir.

Özel / Daimi / Tam Zamanlı

2 Açık Pozisyon

İlçe Geneli

Başvuru

00009083085

(Çalışma

14.08.2025

Yeri:

3 Gün Kaldı

KIRIKKALE

/

YAHŞİHAN)

☆ Favorilere
Ekle

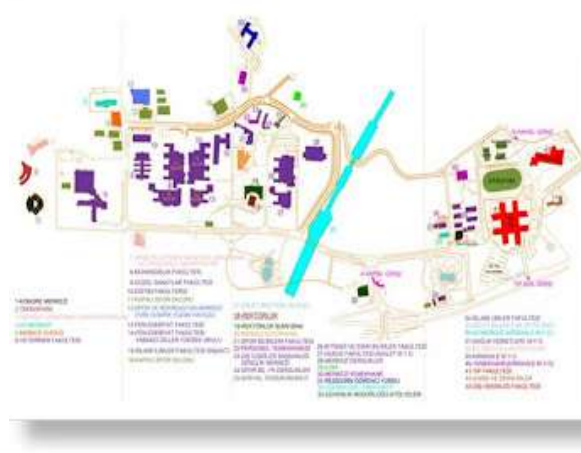
Kırıkkale Üniversitesi Yapı ve Zemin İnceleme ve Araştırma Merkezi

5 Mayıs 2000 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan yönetmelik doğrultusunda faaliyetlerine başlayan merkez, çalışma alanına giren konularda kamu kurumları ile özel sektör kuruluşlarına hizmet sunmaktadır. Söz konusu hizmetler, ilgili teknik ve bilimsel alanlardaki uzmanlık kapsamında gerçekleştirilmektedir. Merkez, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi binasında hizmet vermekte olup, bu birimin fiziki imkânlarından etkin biçimde yararlanmaktadır. Merkezin yürüttüğü çalışmalar, Kırıkkale Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü laboratuvarları ile Kırıkkale Meslek Yüksekokulu bünyesinde bulunan laboratuvarlarda gerçekleştirilmektedir.

Kırıkkale Üniversitesi bünyesinde faaliyet gösteren merkez, Kırıkkale ili ile çevresindeki il ve ilçelerde, parsel bazında laboratuvar destekli zemin etütleri, yapıların depreme dayanıklılığına yönelik proje ve inceleme çalışmaları yürütmektedir. Ayrıca, yerinde ve laboratuvar ortamında beton dayanım testleri, donatı tespiti ve agrega elek analizi gibi uygulamalar kapsamında kontrollük, danışmanlık ve bilirkişilik hizmetleri sunmaktadır. Jeolojik yapıya ilişkin konularda gerekli raporlar hazırlayarak bu alanlarda araştırma, inceleme ve uygulama projeleri gerçekleştirmektedir. Türk Standartları Enstitüsü’nün TS 500 ve TS 498 standartları ile Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği 2018 (TBDY 2018) hükümlerine uygun şekilde, depreme dayanıklı yapı ve onarım projeleri hazırlamaktadır. Bina ve projelerin dayanıklılığı ile yapı betonlarının dayanımını inceleyerek gerekli görüldüğünde hasar tespiti çalışmaları yürütmektedir. Ayrıca yapı temellerinin projelendirilmesine ilişkin kişi ve kuruluşlara uzmanlık temelli hizmetler sunmaktadır.

Merkez, Millî Eğitim İl Müdürlüğüne bağlı eğitim yapılarının depreme karşı dayanıklılıklarının değerlendirilmesine yönelik inceleme çalışmalarını da yürütmektedir. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında, kentsel dönüşüm süreçlerine yönelik riskli yapı tespitleri gerçekleştirilmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin projelerde de görev alan merkez; Güneş Enerji Sistemleri (GES), Rüzgâr Enerji Sistemleri (RES) ve Biyoenerji Sistemlerinin (BES) statik taşıyıcı sistemlerine ilişkin proje danışmanlığı hizmetleri sunmakta, aynı zamanda yerinde geçici kabul hizmetleri verilmektedir. Çalışma kapsamını genişletmek amacıyla il ve ilçe belediyeleriyle protokoller imzalayan merkez, bu iş birliği çerçevesinde çeşitli uygulama ve inceleme faaliyetlerini sürdürmektedir. Ayrıca, ilgili uzmanlık alanlarında ulusal ve uluslararası düzeyde düzenlenen konferans ve kongrelere katkı sağlayarak akademik ve mesleki bilgi birikiminin gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Merkezin Vizyonu

Kırıkkale Üniversitesi Yapı ve Zemin İnceleme ve Araştırma Merkezi, mühendislik ve zemin mühendisliği alanlarında ulusal ve uluslararası düzeyde öncü bir araştırma merkezi olmayı hedeflemektedir. Yenilikçi, sürdürülebilir ve güvenli inşaat çözümleri geliştirmek için ileri düzey araştırmalar yaparak, bilimsel bilgi üretiminde ve mühendislik uygulamalarında lider konumda olmayı amaçlamaktadır. Bilim ve mühendislik alanlarında disiplinler arası bir yaklaşımla dünya çapında saygın bir araştırma kurumu haline gelmek, merkezin en büyük vizyonudur.

Merkezin Misyonu

Kırıkkale Üniversitesi Yapı ve Zemin İnceleme ve Araştırma Merkezi, yapıların ve zeminlerin güvenliği, dayanıklılığı ve sürdürülebilirliği üzerine özgün ve disiplinler arası araştırmalar yaparak, mühendislik alanındaki en güncel bilimsel bilgi ve teknolojiyi üretmeyi amaçlamaktadır. Merkez, akademik bilgi ile sektör ihtiyaçlarını birleştirerek, yerel ve uluslararası inşaat sektörüne yenilikçi, pratik ve bilimsel çözümler sunmaktadır.

Merkez araştırma, geliştirme, test etme ve uygulama süreçlerini bütünleştirerek, akademik ve sektörel işbirliklerini desteklemekte ve toplumsal fayda sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca, yapı kalitesini artırmaya yönelik araştırma-geliştirme (AR-GE) çalışmaları yürütmek ve yapı-zemin etkileşimini anlamaya yönelik çok disiplinli bilimsel çalışmalar yaparak, sonuçları halkın ve ilgililerin yararına sunmak en temel görevleri arasında yer almaktadır.

Merkezin Amaçları

- Jeolojik oluşumların neden olduğu afet zararlarının azaltılması amacıyla disiplinli bir anlayışla, jeolojik planlama ve temel zemin etütleri yapmak, kötü nitelikli temel zeminlerin iyileştirilmesine yönelik projeler hazırlamak, bu konuda danışmanlık hizmetleri sunmak ve buna ilişkin proje üretimini sağlamak,
- Depreme dayanıklı yapı projeleri hazırlamak, onarım projeleri yapmak, bina ve

projelerin dayanıklılığını incelemek, hasar tespiti yapmak,

- Yapı betonlarının dayanımını incelemek,
- Kendi konusu ile ilgili diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, ortak çalışmaları özendirmek, organize etmek, bilgi alışverişi gerçekleştirmek,
- Zemin etüdü ve jeolojik araştırma konularında bilimsel ve mesleki toplantılar düzenlemek,
- Amacına uygun konularda diğer birimler ile iş birliği yapmak, merkezin amaçları arasında yer almaktadır.

Hizmet Alanları

Kırıkkale Üniversitesi Yapı ve Zemin İnceleme ve Araştırma Merkezi tarafından sunulan başlıca hizmet alanları aşağıda sıralanmıştır:

- Parsel bazında, laboratuvar destekli zemin etütlerinin gerçekleştirilmesi,
- Binaların depreme dayanıklılığına ilişkin proje, inceleme, yerinde ve laboratuvar ortamında beton dayanım testi, donatı tespiti, agrega elek analizi çalışmalarının yürütülmesi ve bu kapsamda kontrollük hizmetlerinin sağlanması,
- Proje danışmanlık hizmetlerinin sunulması,
- Bilirkişilik hizmetlerinin verilmesi,
- Jeolojik yapı özelliklerine ilişkin teknik raporların hazırlanması; bu doğrultuda araştırma, inceleme ve uygulama projelerinin gerçekleştirilmesi,
- TS 500, TS 498 ve Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği 2018 şartnamelerine göre (TBDY 2018) depreme dayanıklı yapı ve onarım projeleri hazırlayarak, bina ve projelerin dayanıklılığının tespit edilmesi,
- Yapı betonlarının dayanımını inceleyerek, gerektiğinde hasar tespiti çalışmalarının yapılması ve yapı temellerinin projelendirilmesine yönelik kişi ve kuruluşlara uzmanlık hizmetlerinin sunulması,
- Kamu ve özel sektör binalarının depreme dayanıklılık analizlerinin gerçekleştirilmesi,
- 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında riskli yapı tespit çalışmalarının yürütülmesi,
- Güneş Enerji Sistemleri (GES), Rüzgâr Enerji Sistemleri (RES) ve Biyoenerji Sistemleri (BES) gibi yenilenebilir enerji sistemlerinin statik taşıyıcı sistemlerine ilişkin proje danışmanlığı hizmetlerinin verilmesi,
- Yerinde geçici kabul hizmetlerinin sağlanması gibi hizmetler merkez tarafından gerçekleştirilmektedir.

Öğrenciler Tüpraş Temel Rafinericilik Sertifikası aldılar

Kırıkkale Üniversitesi ve Tüpraş iş birliği ile yürütülen, öğrencilere saha deneyimi ve teknik gelişim imkanı sunan staj programını başarıyla tamamlayan öğrenciler Tüpraş Temel

KÜ, ÖZBEKİSTANLI ÖĞRENCİLERİ AĞIRLADI

Tarih: 18.08.2025 09:31:00 0 Yorum

Kırıkkale Üniversitesi, Özbekistan ile akademik iş birliklerini güçlendirecek önemli bir ziyarete ev sahipliği yaptı.

13:00
08 Ağustos 2025

Sağlıklı nesiller için emzirme, Kırıkkale'de her yıl artıyor

Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi, Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi ve Özel Yaşam Hastanesi başta olmak üzere, kentteki Toplum Sağlığı Merkezleri çeşitli bilgilendirme çalışmaları ve farkındalık etkinliklerine ev sahipliği yaptı. Etkinliklerde sağlık personeli tarafından anne sütünün faydaları anlatılırken, emzirmenin ilk altı ayda bebek için vazgeçilmez olduğu vurgulandı.

Kırıkkale'de "Aile Yılı" Kapsamında Sağlık Stantları Açıldı

Kırıkkale İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı Sağlık Hiyat Merkezi personelleri tarafından "Aile Yılı" etkinlikleri çerçevesinde farkındalık çalışmaları gerçekleştirildi.

Kırıkkale İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı Sağlık Hiyat Merkezi personelleri tarafından "Aile Yılı" etkinlikleri çerçevesinde farkındalık çalışmaları gerçekleştirildi.

Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi Semt Polikliniği ve Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde kurulan bilgilendirme stantlarında, "Bağımsızlığımız, Özgürlüğümüz, Gururumuz" teması ele alındı.

Tıp Fakültesi Otoparkı yenileniyor

KIRIKKALE Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinin çevre dostu üstü kapalı otopark inşası başladı. Vatandaşların erişim ve araç park yeri ihtiyacını karşılamak üzere otopark çalışması başlatıldı. **Kırıkkale Üniversitesi** Rektörü Prof. Dr. Ersan Aslan, Tıp Fakültemiz çevresinde yapılan çalışmaları yerinde incelemek üzere inşaat alanını gezdi. **2'de**

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
Kariyer Planlama Uygulama ve
Araştırma Merkezi (KAPUM)

**SOSYAL
MEDYADA**

**BİZİ TAKİP
EDİN!**

www.kku.edu.tr

**SOSYAL MEDYA
ADRESLERİMİZ**

kapum.kku.edu.tr

 [kkukariyermerkezi](https://www.instagram.com/kkukariyermerkezi)

 [kkukariyermerkezi](https://www.facebook.com/kkukariyermerkezi)

 [KKU_Kariyer](https://twitter.com/KKU_Kariyer)

 [kirikkale-universitesi-mezunlari](https://www.linkedin.com/company/kirik-kale-universitesi-mezunlari)

